

วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices)

รูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
เพื่อแก้ปัญหาคุณภาพ ๓ มิติ (คุณภาพภาพ คุณภาพจิต คุณภาพสังคม และคุณภาพปัญญา)
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต ๑

นางเสาวภา สมศรี

ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต ๑
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices)

รูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหา

สุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา)

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑

รูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ พัฒนาขึ้นจากการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน ๓๔,๖๒๓ คน ในสถานศึกษา ๒๑๔ แห่ง ร่วมกับผลคัดกรองจากระบบ School Health HERO ข้อมูล HDC และการสำรวจสมรรถนะครูผู้สอนวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา จำนวน ๒๑๔ คน โดยพบว่าครูยังต้องพัฒนาความรู้ด้านสุขภาวะองค์รวม ทักษะการบูรณาการ และการวัดประเมินผลที่เชื่อมโยงกับสภาพปัญหาของผู้เรียน รูปแบบประกอบด้วย ๕ ขั้นตอน ได้แก่ S: Survey การสำรวจและวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน P: Plan การวางแผนการนิเทศร่วมกัน A: Act การดำเนินการนิเทศแบบมีส่วนร่วม R: Reflect การสะท้อนผลและให้ข้อมูลย้อนกลับ และ S: Share การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และขยายผล โดยบูรณาการการนิเทศแบบคลินิก การชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยง ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ และวงจรคุณภาพเพื่อให้ครูสามารถนำผลการนิเทศไปปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ได้จริง

กระบวนการพัฒนาใช้แนวทางวิจัยและพัฒนา ๔ ระยะ ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ ๕ คน ทดลองนำร่องในสถานศึกษา ๕ แห่ง แล้วปรับปรุงก่อนนำไปใช้ครบ ๒๑๔ แห่ง คุณภาพรูปแบบด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้มีค่าเฉลี่ย ๔.๕๐ ค่า IOC เท่ากับ ๐.๘๗ และค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ ๐.๙๓ การดำเนินงานใช้การนิเทศหลัก ๒ รอบ ควบคุมการติดตามออนไลน์รายเดือน และเวที PLC ระดับโรงเรียน กลุ่มโรงเรียน และเขตพื้นที่การศึกษา

ผลการดำเนินงานพบว่า ครูผ่านเกณฑ์สมรรถนะ ๑๙๘ คน จาก ๒๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๕ ค่าเฉลี่ยสมรรถนะรวมเพิ่มจากร้อยละ ๔๑.๖ เป็นร้อยละ ๙๐.๑ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาและพลศึกษาเพิ่มจาก ๕๖.๓ เป็น ๗๑.๕ คะแนน หรือเพิ่มขึ้น ๑๕.๒ จุด และพฤติกรรมสุขภาพ ๔ มิติเฉลี่ยเพิ่มจากร้อยละ ๖๕.๖ เป็นร้อยละ ๘๕.๓ หรือเพิ่มขึ้น ๑๙.๗ จุด ผู้ตอบแบบสอบถาม ๘๕๖ คน มีความพึงพอใจเฉลี่ย ๔.๕๒ จาก ๕.๐๐ คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๔ อีกทั้งสถานศึกษาได้รับรางวัลระดับชาติและระดับหน่วยงานสุขภาพรวม ๕ รางวัล

สรุป รูปแบบการนิเทศ SPARS เป็นระบบนิเทศที่พัฒนาครู การติดตามผล และการขยายองค์ความรู้อย่างเป็นวงจร ช่วยให้หน่วยงานมีฐานข้อมูลและแนวทางดำเนินงานที่ชัดเจน ครูมีสมรรถนะสูงขึ้น ผู้เรียนมีผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้และสุขภาวะดีขึ้น และเกิดเครือข่ายความร่วมมือที่สามารถต่อยอดให้เกิดความยั่งยืนได้

คำนำ

รายงานวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) เรื่อง “รูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑” ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อนำเสนอผลการพัฒนานวัตกรรมนิเทศที่ใช้ข้อมูลสภาพจริงของสถานศึกษาเป็นฐาน และมุ่งให้การนิเทศส่งผลถึงคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูและสภาวะของผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม

การจัดทำฉบับปรับปรุงนี้ได้ตรวจสอบตัวเลขและฐานข้อมูลตั้งแต่บทสรุปผู้บริหาร ส่วนที่ ๑ ส่วนที่ ๒ และส่วนที่ ๓ ให้ใช้ชุดข้อมูลเดียวกัน ปรับจำนวนกลุ่มเป้าหมาย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และผลลัพธ์ให้สัมพันธ์กับตารางและคำอธิบาย รวมทั้งจัดลำดับตารางและภาพใหม่ให้ต่อเนื่องตั้งแต่ตารางที่ ๑ และภาพที่ ๑ ตลอดจนจัดทำสารบัญ สารบัญตาราง และสารบัญภาพให้ตรงกับตำแหน่งจริงในเอกสาร

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ คณะศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง ศูนย์อนามัยที่ ๘ อุดรธานี กรมอนามัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี และภาคีเครือข่ายทุกฝ่าย ที่ร่วมให้ข้อมูล ร่วมวางแผน ดำเนินงาน สะท้อนผล และสนับสนุนการขยายผลจนเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมาย

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและพัฒนาระบบนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ และการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทั้งในระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และเครือข่ายที่สนใจนำรูปแบบไปประยุกต์ใช้ตามบริบท

นางเสาวภา สมศรี
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑

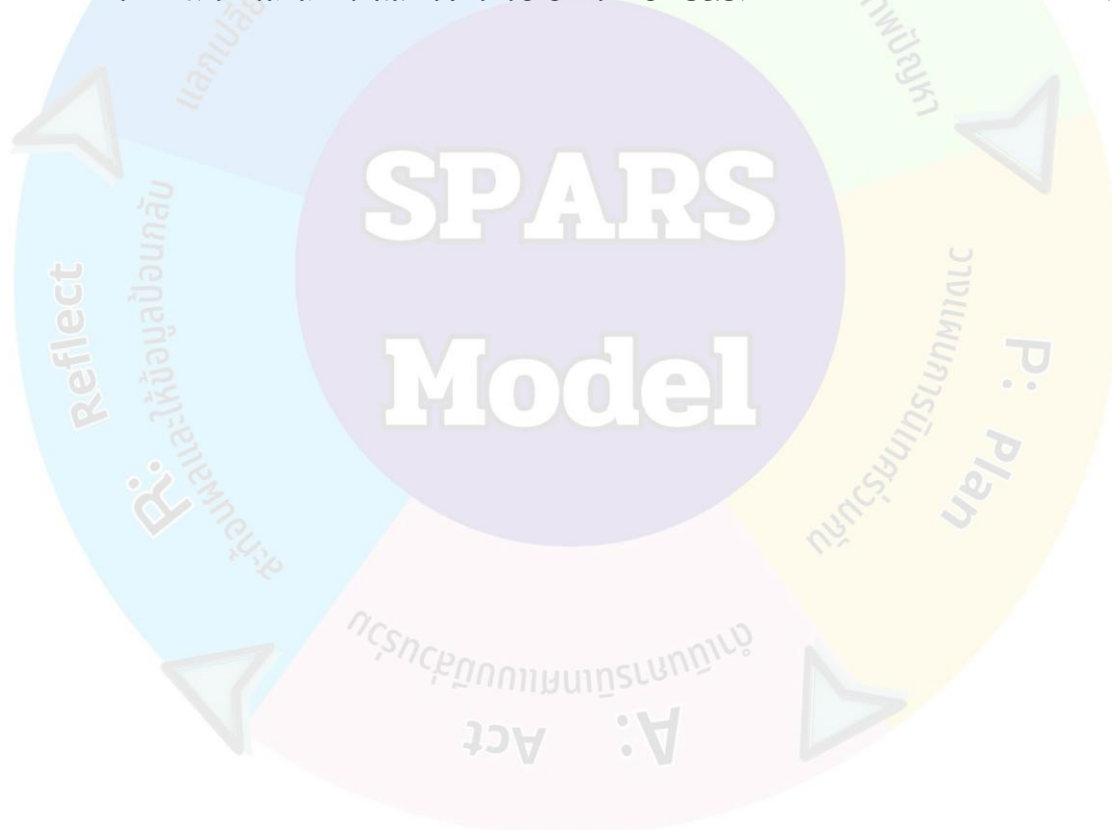
สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร.....	ก
คำนำ.....	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญตาราง.....	ง
สารบัญภาพ.....	จ
ส่วนที่ ๑ ด้านความสำคัญของรูปแบบหรือแนวทางการพัฒนานวัตกรรม.....	๑
๑.๑ ความเป็นมาและสภาพปัญหา.....	๑
๑.๒ แนวทางการแก้ไขปัญหาและการพัฒนา.....	๔
๑.๓ กรอบแนวคิดในการพัฒนา.....	๖
๑.๔ ประโยชน์และความสำคัญ.....	๘
ส่วนที่ ๒ ด้านกระบวนการพัฒนารูปแบบหรือแนวทางการพัฒนานวัตกรรม.....	๙
๒.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนา.....	๙
๒.๒ หลักการ ทฤษฎี และแนวคิดการพัฒนา.....	๑๐
๒.๓ การออกแบบแนวทางการพัฒนา.....	๑๓
๒.๔ การมีส่วนร่วมในการพัฒนา.....	๒๘
๒.๕ การนำไปใช้.....	๓๐
๒.๖ การประเมินและการปรับปรุง.....	๓๐
ส่วนที่ ๓ ด้านผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน.....	๓๑
๓.๑ ผลที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา.....	๓๑
๓.๒ ผลที่เกิดขึ้นกับครูผู้สอน.....	๓๔
๓.๓ ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน.....	๓๕
๓.๔ การขยายผล.....	๓๗
บรรณานุกรม.....	๓๙
ภาคผนวก.....	๔๑

สารบัญตาราง

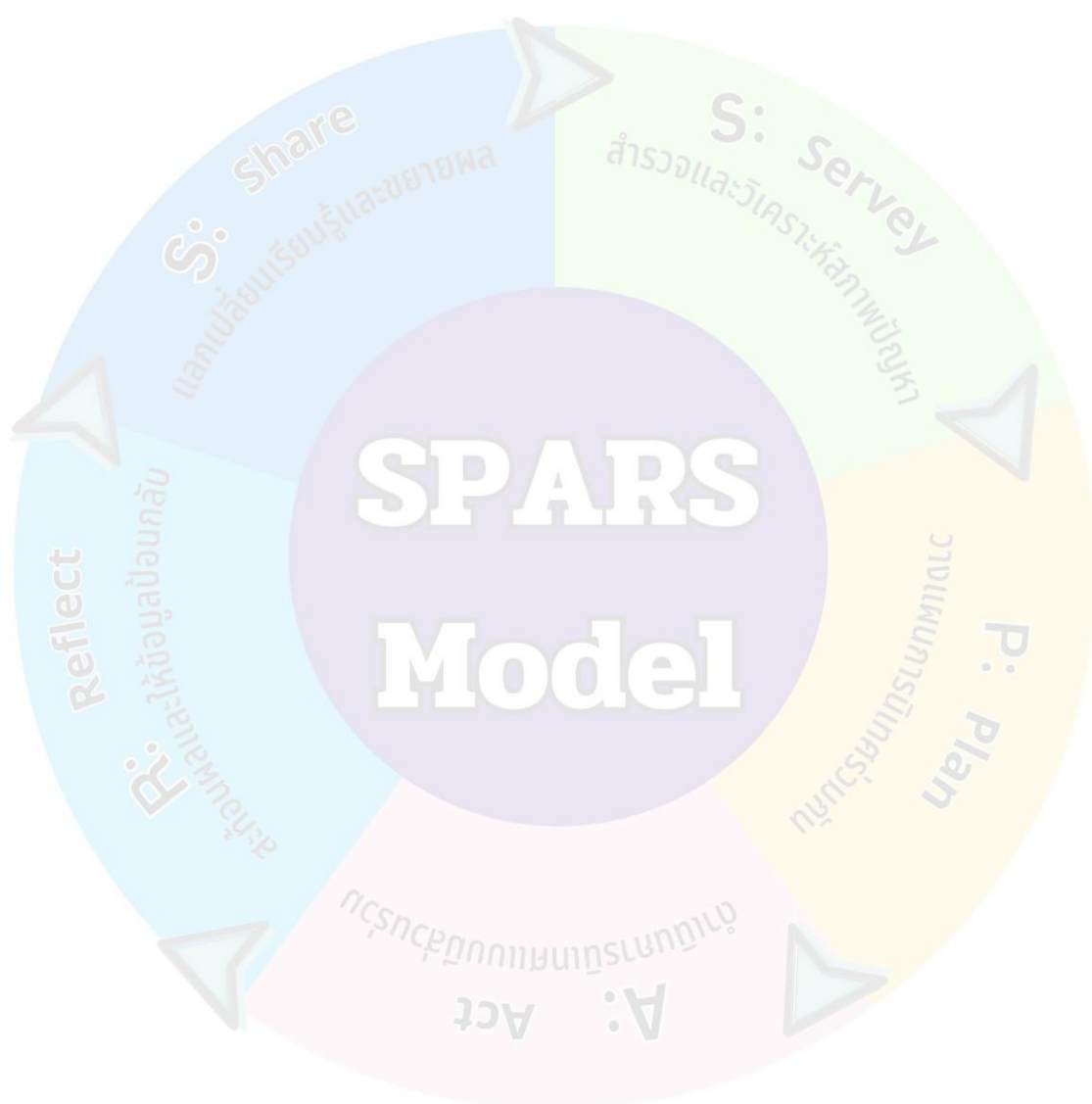
ตารางที่ ๑ ผลการคัดกรองประเด็นปัญหาที่ต้องติดตามจากระบบ School Health HERO.....	๓
ตารางที่ ๒ ผลการสำรวจสมรรถนะครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สุขภาพ ๔ มิติ.....	๔
ตารางที่ ๓ การวิเคราะห์ SWOT เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนา.....	๕
ตารางที่ ๔ ขั้นตอนการดำเนินงานตามรูปแบบการนิเทศ SPARS.....	๒๒
ตารางที่ ๕ ผลการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศ SPARS.....	๓๓
ตารางที่ ๖ เปรียบเทียบสมรรถนะครูก่อนและหลังการรับการนิเทศ.....	๓๔
ตารางที่ ๗ ผลสัมฤทธิ์และตัวชี้วัดสุขภาพของผู้เรียน ปีการศึกษา ๒๕๖๖-๒๕๖๘.....	๓๖
ตารางที่ ๘ ผลการประเมินพฤติกรรมสุขภาพ ๔ มิติของผู้เรียน.....	๓๗
ตารางที่ ๙ รางวัลและความสำเร็จที่ได้รับ ปีการศึกษา ๒๕๖๘.....	๓๘

สารบัญญภาพ

ภาพที่ ๑ กรอบแนวคิดการพัฒนารูปแบบการนิเทศ SPARS.....	๗
ภาพที่ ๒ รูปแบบการนิเทศ SPARS: กระบวนการนิเทศ ๕ ขั้นตอน.....	๑๙
ภาพที่ ๓ แผนภาพการแสดงขั้นตอนการจัดทำผลงานนวัตกรรม.....	๒๔
ภาพที่ ๔ ปฏิทินการดำเนินงานตามรูปแบบการนิเทศ SPARS ปีการศึกษา ๒๕๖๘	๒๖

ส่วนที่ ๑

ด้านความสำคัญของรูปแบบหรือแนวทางการพัฒนานวัตกรรมการศึกษา ของหน่วยงานการศึกษา

๑.๑ ความเป็นมาและสภาพปัญหา

พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ ตราขึ้นโดยปรับเปลี่ยนมุมมองและทิศทางด้านสาธารณสุขจากการรักษาพยาบาลเจ็บป่วย ซึ่งสร้างภาระค่าใช้จ่ายมหาศาลแก่ทั้งรัฐและประชาชน ไปสู่การวางกรอบโครงสร้างและยุทธศาสตร์เพื่อเสริมสร้างสุขภาพเชิงรุก ตลอดจนสนับสนุนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างเป็นระบบ กฎหมายฉบับนี้กำหนดให้คุณค่าของคำว่า "สุขภาพ" เป็นเป้าหมายในมิติแบบองค์รวม ซึ่งรวมถึงภาวะของมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางกาย ทางจิต ทางปัญญา และทางสังคมที่เชื่อมโยงกันอย่างสมดุล

โดยอธิบายว่า "ปัญญา" ในบริบทนี้คือความรู้ทั่ว รู้เท่าทัน และความเข้าใจแยกแยะในเหตุผลแห่งความดี ความชั่ว ประโยชน์ และโทษ อันนำไปสู่จิตอันดีงามและเอื้อเพื่อผู้อื่น

การจัดทำกฎหมายจึงเน้นการจัดระบบความสัมพันธ์อันเกี่ยวเนื่องกับสุขภาพเพื่อคุ้มครองสิทธิและส่งเสริมสุขภาวะของประชาชนอย่างทั่วถึง

ในมิติของ สิทธิและหน้าที่ด้านสุขภาพ กฎหมายได้ให้สิทธิขั้นพื้นฐานแก่บุคคลในการดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ ควบคู่ไปกับหน้าที่ในการร่วมมือกับรัฐเพื่อให้เกิดสภาพแวดล้อมดังกล่าว ขณะเดียวกันก็กำหนดการดูแลเฉพาะเจาะจงแก่กลุ่มคนที่มีสุขภาวะซับซ้อน ได้แก่ สุขภาพของหญิง (ด้านสุขภาวะทางเพศและระบบเจริญพันธุ์ที่มีอิทธิพลต่อชีวิตตลอดช่วงวัย) รวมถึงเด็ก คนพิการ คนสูงอายุ และผู้ด้อยโอกาสในสังคม ซึ่งจำต้องได้รับการส่งเสริมและคุ้มครองอย่างเหมาะสม กฎหมายยังปกป้องข้อมูลด้านสุขภาพส่วนบุคคลอย่างเข้มงวดโดยกำหนดให้ข้อมูลดังกล่าวเป็นความลับ ห้ามเปิดเผยในทางที่ทำให้เสียหาย และห้ามมิให้บุคคลใดใช้อำนาจตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการหรือกฎหมายอื่นเพื่อขอเข้าถึงเอกสารสุขภาพของผู้อื่น

นอกจากนี้ ประชาชนยังมีสิทธิรับทราบข้อมูลด้านสุขภาพที่เพียงพอจากบุคลากรสาธารณสุขเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ และมีสิทธิปฏิเสธการรักษาพยาบาลได้ โดยผู้ให้บริการไม่อาจฝืนดำเนินการ เว้นแต่ในสถานการณ์ฉุกเฉินเสี่ยงต่อชีวิตที่จำต้องช่วยเหลือเร่งด่วนโดยไม่สามารถแจ้งญาติหรือผู้ปกครองตามกฎหมายของทายาทได้ในขณะนั้น หากประสงค์จะใช้ผู้รับบริการเป็นส่วนหนึ่งของการทดลองวิจัยในมนุษย์ จะต้องได้รับการยินยอมเป็นหนังสือล่วงหน้าซึ่งผู้นิยามสามารถเพิกถอนได้ตลอดเวลา

กฎหมายยังคุ้มครองสิทธิการทำหนังสือปฏิเสธการรักษาพยาบาลเพื่อยืดการตายในวาระสุดท้ายของชีวิต (Living Will) เพื่อพ้นจากการทรมาน โดยแพทย์ที่ปฏิบัติตามหนังสือปฏิเสธนี้จะพ้น

จากความรับผิดชอบทั้งปวง รวมทั้งรับรองสิทธิการรับรู้ข้อมูลสาธารณะและการเข้าร่วมประเมินผลกระทบด้านสุขภาพจากนโยบายสาธารณะ (HIA)

โดยภาพรวม พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงทำหน้าที่เป็นเสมือนเสาหลักเชิงโครงสร้างในการเปลี่ยนผ่านมิติทางสุขภาพจากการใช้อำนาจอธิปไตยและเน้นการรักษาพยาบาลตามเจ็บป่วย มาเป็นการสร้างสิทธิ หน้าที่ และกลไกเชิงนโยบายสาธารณะเพื่อให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมขับเคลื่อนระบบสุขภาพที่ยั่งยืน (พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ, ๒๕๕๐) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดขององค์การอนามัยโลก (WHO) ที่มองสุขภาพแบบองค์รวม (Holistic Health) ว่าครอบคลุมสุขภาพทางกาย จิต สังคม และจิตวิญญาณหรือปัญญา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศด้านสุขภาพนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-มัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๗ สรุปภาพรวมจากระบบ School Health HERO และระบบ HDC กระทรวงสาธารณสุข จากจำนวนนักเรียน ๓๔,๖๒๓ คน พบปัญหาที่น่าเป็นห่วงดังนี้

ผลการคัดกรองนักเรียนจากข้อมูลที่ปรากฏในกราฟพบว่า **ปัญหาด้านการเรียนเป็นประเด็นที่ควรได้รับการช่วยเหลือเร่งด่วนที่สุด** เนื่องจากมีนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา รวม ๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๑ ของผู้ได้รับการประเมินในด้านดังกล่าว รองลงมาคือด้านสุขภาพกาย จำนวน ๒๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๘ และด้านเศรษฐกิจ จำนวน ๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๘ ส่วนการประเมิน Redflag/๙S พบกลุ่มเสี่ยง ๑๖ คน แต่ยังไม่พบกลุ่มมีปัญหา ขณะที่ด้านสวัสดิภาพมีสถานการณ์น่าเป็นห่วงน้อยที่สุด พบกลุ่มเสี่ยงเพียง ๖ คน และไม่พบกลุ่มมีปัญหา ดังนั้น โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการวางแผนช่วยเหลือนักเรียนด้านการเรียน สุขภาพกาย และเศรษฐกิจเป็นลำดับแรก ควบคู่กับการติดตามนักเรียนกลุ่มเสี่ยงแบบรายบุคคลและการประสานเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

จากการสำรวจสมรรถนะครูผู้สอนในโรงเรียนจำนวน ๒๑๔ โรงเรียน ๒๑๔ คน พบว่า ครูร้อยละ ๖๘.๓ ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพแบบองค์รวม ๔ มิติ ร้อยละ ๗๒.๕ ขาดทักษะการบูรณาการสาระการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุขภาพผู้เรียน และร้อยละ ๕๙.๑ ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ด้านสุขภาพ ดังตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาสุขภาพนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-มัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนในสังกัด สพป.อุดรธานี เขต ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๗

ลำดับความ เร่งด่วน	ด้านที่ประเมิน	กลุ่ม ปกติ (คน)	กลุ่ม เสี่ยง (คน)	กลุ่มมี ปัญหา (คน)	รวมตาม กราฟ (คน)	ควร ติดตาม รวม (คน)	ร้อยละที่ ควร ติดตาม
๑	ด้านการเรียน	๗๙	๒๔	๑๕	๑๑๘	๓๙	๓๓.๑
๒	ด้านสุขภาพกาย	๙๓	๒๖	๐	๑๑๙	๒๖	๒๑.๘
๓	ด้านเศรษฐกิจ	๘๐	๑๙	๒	๑๐๑	๒๑	๒๐.๘
๔	การประเมิน Redflag/๙S	๑๐๑	๑๖	๐	๑๑๗	๑๖	๑๓.๗
๕	ด้านสวัสดิภาพ	๑๑๓	๖	๐	๑๑๙	๖	๕.๐

จากตารางที่ ๑ ผลการคัดกรองนักเรียนจากข้อมูลที่ปรากฏในกราฟพบว่า ปัญหาด้านการเรียนเป็นประเด็นที่ควรได้รับการช่วยเหลือเร่งด่วนที่สุด เนื่องจากมีนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา รวม ๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๑ ของผู้รับการประเมินในด้านดังกล่าว รองลงมาคือด้านสุขภาพกาย จำนวน ๒๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๘ และด้านเศรษฐกิจ จำนวน ๒๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๘ ส่วนการประเมิน Redflag/๙S พบกลุ่มเสี่ยง ๑๖ คน แต่ยังไม่พบกลุ่มมีปัญหา ขณะที่ด้านสวัสดิภาพมีสถานการณ์น่าเป็นห่วงน้อยที่สุด พบกลุ่มเสี่ยงเพียง ๖ คน และไม่พบกลุ่มมีปัญหา ดังนั้นโรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการวางแผนช่วยเหลือนักเรียนด้านการเรียน สุขภาพกาย และเศรษฐกิจเป็นลำดับแรก ควบคู่กับการติดตามนักเรียนกลุ่มเสี่ยงแบบรายบุคคลและการประสานเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

สาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาดังกล่าว จากการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกพบว่า

๑.ปัจจัยภายใน ครูผู้สอนขาดองค์ความรู้ด้านสุขภาวะองค์รวม ขาดสื่อและนวัตกรรมที่เหมาะสม และระบบนิเทศไม่ต่อเนื่อง

๒.ปัจจัยภายนอก ชุมชนขาดความตระหนักด้านสุขภาพ สภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการส่งเสริมสุขภาพ นโยบายสนับสนุนยังไม่เพียงพอ

จากผลการวิเคราะห์พบว่าปัญหาที่เรื้อรังและมีความเป็นไปได้สูงในการแก้ไขด้วยการนิเทศ คือ การพัฒนาสมรรถนะครูในการออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ตารางที่ ๒ ผลการสำรวจสมรรถนะครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สุขภาพ ๔ มิติ

รายการประเมิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ข้อสรุป
ขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องสุขภาวะองค์รวม ๔ มิติ	๑๔๖	๖๘.๒	ควรพัฒนาเรื้อรัง
ขาดทักษะการบูรณาการสาระและบริบทผู้เรียน	๑๕๕	๗๒.๔	ควรพัฒนาเรื้อรัง
ไม่ผ่านเกณฑ์สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ด้านสุขภาพ	๑๒๖	๕๘.๙	ต้องได้รับการนิเทศต่อเนื่อง

จากตารางที่ ๒ จากจำนวนครู ๒๑๔ คน มีครู ๑๕๕ คน ร้อยละ ๗๒.๔ ยังขาดทักษะการบูรณาการสาระการเรียนรู้กับปัญหาสุขภาพของผู้เรียน ซึ่งเป็นประเด็นที่พบมากที่สุด รองลงมาคือครู ๑๔๖ คน หรือร้อยละ ๖๘.๒ ยังขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องสุขภาวะองค์รวม และครู ๑๒๖ คน หรือร้อยละ ๕๘.๙ ไม่ผ่านเกณฑ์สมรรถนะเบื้องต้น

๑.๒ แนวทางการแก้ไข้ปัญหาและการพัฒนา

ผู้นิเทศและคณะศึกษานิเทศก์ร่วมกับผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ร่วมกันกำหนดแนวทางการแก้ไข้ปัญหาและการพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนารูปแบบการนิเทศที่เน้นการเสริมสร้างสมรรถนะครูแบบองค์รวม โดยบูรณาการกระบวนการ PLC Coaching & Mentoring และการนิเทศแบบคลินิก
๒. กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนคือ ครูร้อยละ ๘๐ ขึ้นไปมีสมรรถนะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สุขภาพ ๔ มิติผ่านเกณฑ์ภายในปีการศึกษา ๒๕๖๗
๓. นำแนวคิด Andragogy (การเรียนรู้ของผู้ใหญ่) และ Experiential Learning มาออกแบบกระบวนการนิเทศที่สอดคล้องกับความต้องการของครู
๔. สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับศูนย์อนามัยที่ ๘ อุดรธานี กรมอนามัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี และหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่
๕. กำหนดรูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ เป็นนวัตกรรมหลักในการพัฒนาสมรรถนะครู

เป้าหมายเชิงปริมาณ

๑. ร้อยละ ๑๐๐ ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัดการเรียนรู้ตามนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ
๒. ร้อยละ ๑๐๐ ของครูสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา)
๓. ร้อยละ ๘๐ ของจำนวนนักเรียนที่ได้รับการพัฒนา มีสุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญาผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

เป้าหมายเชิงคุณภาพ

๑. ผู้บริหารสถานศึกษามีนวัตกรรมด้านการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ
๒. ครูมีวิธีปฏิบัติที่ดีด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา)
๓. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น มีสมรรถนะตามหลักสูตร มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ตารางที่ ๓ การวิเคราะห์ SWOT เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนา

จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)	โอกาส (O)	อุปสรรค ภัยคุกคาม (T)
ทีมนิเทศมี ประสบการณ์ด้านการ พัฒนาครู	ครูมีภาระงานมาก	มีนโยบายส่งเสริมสุขภาพและ ความปลอดภัย	งบประมาณและ เวลาจำกัด
มีฐานข้อมูลและ ช่องทางดิจิทัล	ความรู้สุขภาพองค์กร รวมไม่เท่ากัน	เครือข่ายสาธารณสุขเข้มแข็ง	ข้อมูลบางระบบ ไม่ครบถ้วน
ผู้บริหารให้การ สนับสนุน	ระบบนิเทศเดิมขาด ความต่อเนื่อง	มีงานวิจัยและเทคโนโลยี สนับสนุน	บริบทโรงเรียน แตกต่างกันมาก

จากตารางที่ ๓ จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนา พบว่า กลยุทธ์สำคัญคือใช้ความเชี่ยวชาญของทีมนิเทศและเครือข่ายสาธารณสุขพัฒนาระบบนิเทศที่ชัดเจน ใช้ข้อมูลและช่องทางดิจิทัลลดข้อจำกัดด้านเวลา พร้อมออกแบบกิจกรรมที่ยืดหยุ่นตามขนาดและบริบทของโรงเรียน

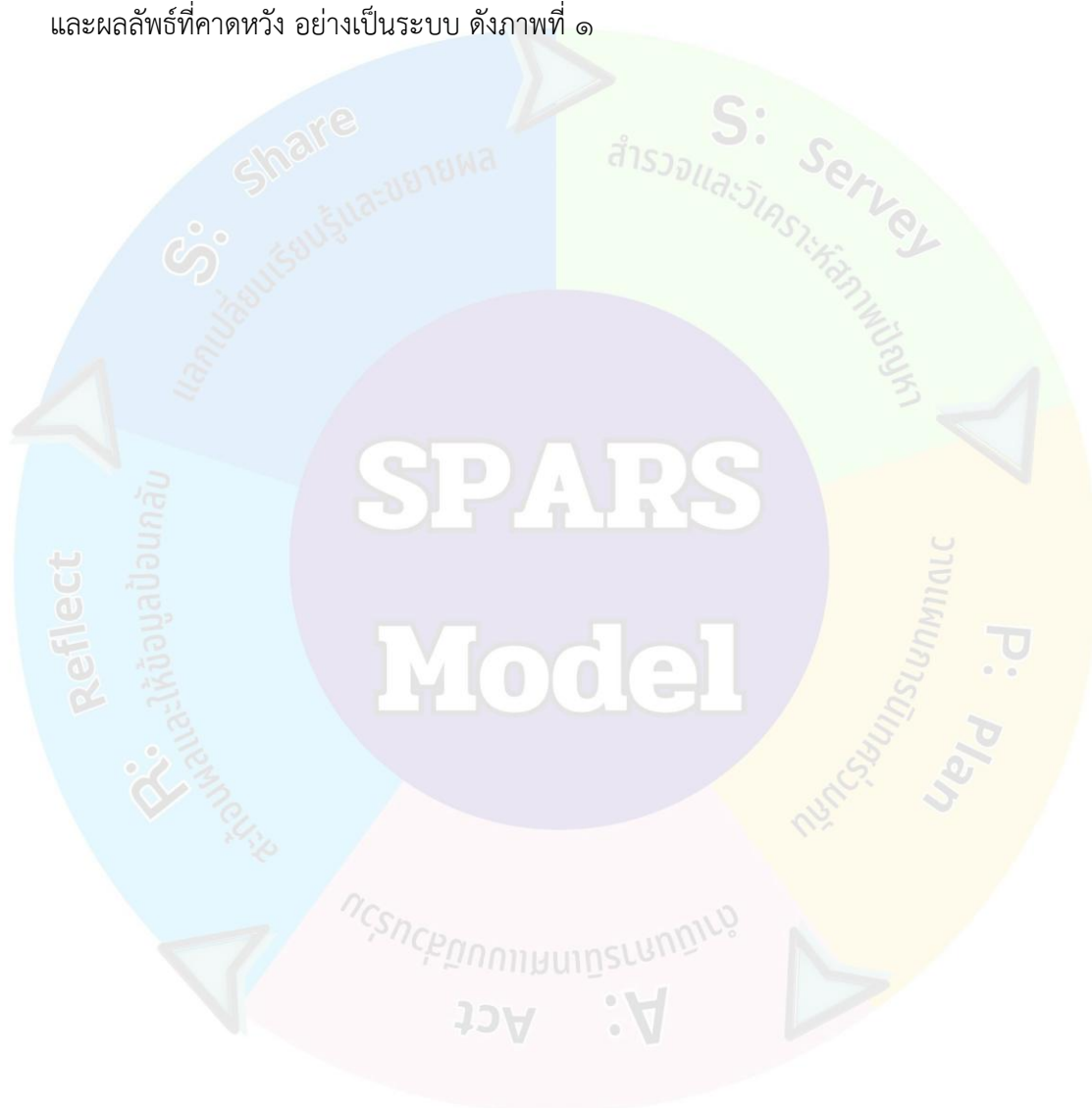
ในด้านการบริหารความเสี่ยง กำหนดให้ตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลก่อนวิเคราะห์ ใช้การนิเทศแบบผสมผสาน On-site และ Online จัดกลุ่มโรงเรียนเป็น ๒๐ กลุ่มเพื่อเฝ้าต่อการ

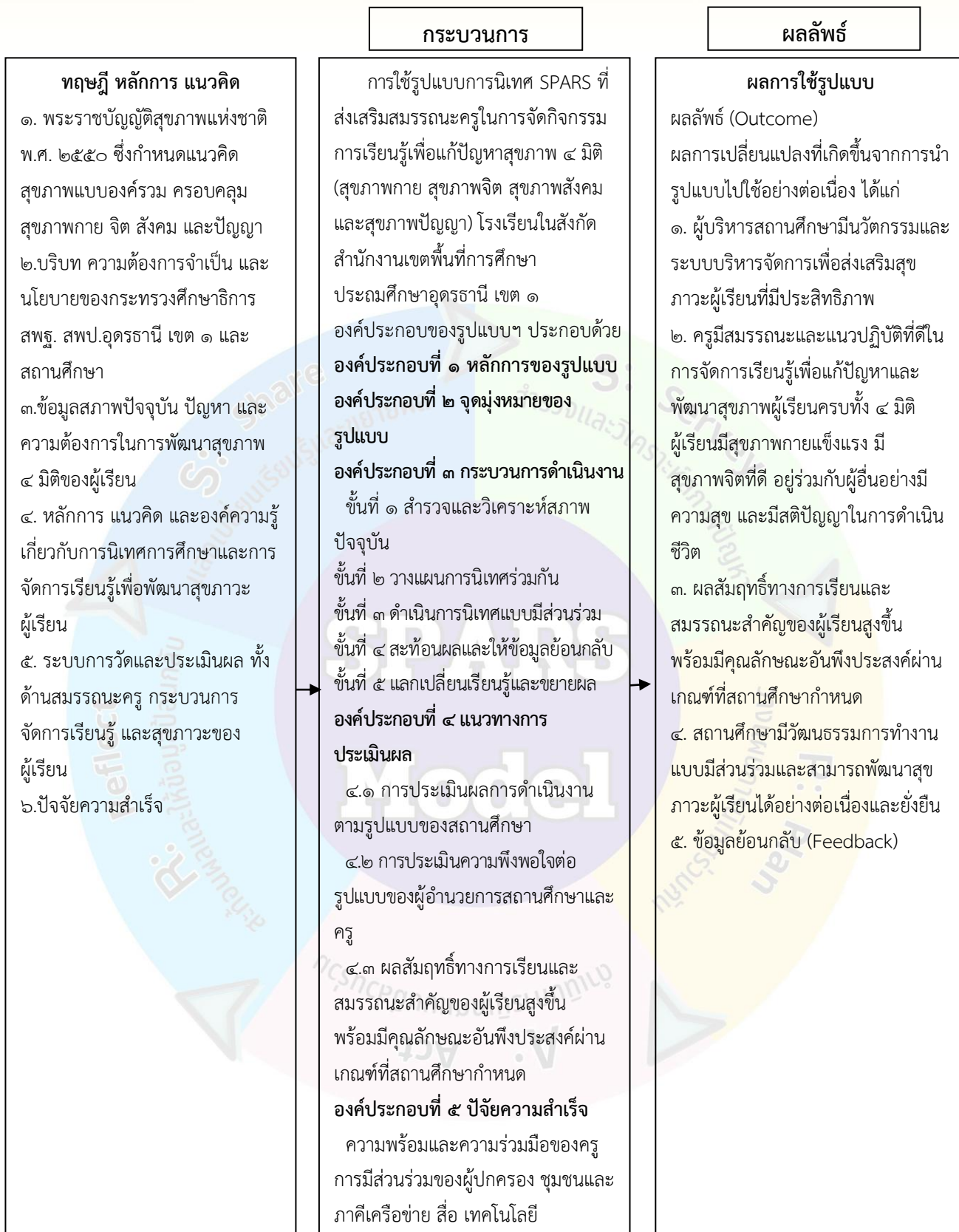

ช่วยเหลือ รวม และยังไม่มีระบบหรือแนวทางการนิเทศด้านสุขภาพที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ส่งผลให้การดำเนินงานของสถานศึกษาอาจขาดความต่อเนื่องและไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๑.๓ กรอบแนวคิดในการพัฒนา

กรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ ได้บูรณาการทฤษฎีและแนวคิดสำคัญ เชื่อมโยงกับสภาพปัญหา กระบวนการดำเนินงาน และผลลัพธ์ที่คาดหวัง อย่างเป็นระบบ ดังภาพที่ ๑

ภาพที่ ๑ กรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบ SPARS

๑.๔ ประโยชน์/ความสำคัญ

รูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ มีความสำคัญและประโยชน์ในหลายมิติ ดังนี้

๑. ด้านหน่วยงาน รูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ ทำให้ สพป.อุดรธานี เขต ๑ มีระบบการนิเทศที่เป็นมาตรฐาน เป็นองค์ความรู้ใหม่ที่จัดเก็บเป็นฐานข้อมูลดิจิทัล นำไปใช้วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านสุขภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ด้านครูผู้สอน ครูสามารถนำรูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ ไปพัฒนานตนเองได้ต่อเนื่อง มีแนวทางการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้สุขภาพ ๔ มิติที่ชัดเจน ปฏิบัติได้จริง และส่งผลต่อผู้เรียนโดยตรง

๓. ด้านผู้เรียน นักเรียนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาสุขภาพแบบองค์รวม ทำให้มีสุขภาพกาย จิต สังคม และปัญญาที่ดีขึ้น สามารถดูแลสุขภาพตนเองและผู้อื่นได้

๔. ด้านระบบนิเทศ รูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สามารถวัดและประเมินผลได้ชัดเจน และเป็นแบบอย่างให้เขตพื้นที่อื่นนำไปปรับใช้

๕. ด้านนโยบาย รูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ สนับสนุนนโยบายการแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติของ สพฐ. นโยบาย IFTE และแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓

ส่วนที่ ๒

ด้านกระบวนการพัฒนารูปแบบหรือแนวทางการพัฒนานวัตกรรมการศึกษา ของหน่วยงานการศึกษา

๒.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนา

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ โรงเรียนในสังกัด สพป.อุดรธานี เขต ๑

๒. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถในการออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม สุขภาพปัญญา) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนด้านสุขภาวะแบบองค์รวม ๔ มิติ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๔. เพื่อสร้างเครือข่ายการพัฒนาสุขภาพนักเรียนระหว่างโรงเรียน ครอบครัว ชุมชน และหน่วยงานสาธารณสุข

เป้าหมายเชิงปริมาณ

๑. ร้อยละ ๑๐๐ ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัดการเรียนรู้ตามนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ

๒. ร้อยละ ๑๐๐ ของครูสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา)

๓. ร้อยละ ๘๐ ของจำนวนนักเรียนที่ได้รับการพัฒนา มีสุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญาผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

เป้าหมายเชิงคุณภาพ

๑. ผู้บริหารสถานศึกษามีวินัยการด้านการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

๒. ครูมีวิธีปฏิบัติที่ดีด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา)

๓. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น มีสมรรถนะตามหลักสูตร มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

๒.๒ หลักการ ทฤษฎี แนวคิดการพัฒนา

ผู้นิเทศได้ศึกษา สังเคราะห์ และนำทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการพัฒนารูปแบบนิเทศ SPARS ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้ “สุขภาพ” ครอบคลุมความสมบูรณ์ทางกาย จิต ปัญญา และสังคมอย่างเป็นองค์รวม รับรองสิทธิของประชาชนในการดำรงชีวิตในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ การเข้าถึงข้อมูลสุขภาพ การรักษาความลับของข้อมูลส่วนบุคคล การปฏิเสธการรักษาในวาระสุดท้าย และการได้รับการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพจากนโยบายหรือโครงการสาธารณะ พร้อมจัดตั้งคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติและสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติเป็นกลไกประสานนโยบาย เปิดพื้นที่ให้ประชาชนและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมผ่านสมัชชาสุขภาพ ตลอดจนกำหนดให้จัดทำธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติเป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของประเทศ โดยเน้นการสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพ การคุ้มครองผู้บริโภค การพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นและบุคลากร รวมทั้งการบริหารทรัพยากรอย่างเป็นธรรม เพื่อให้ระบบสุขภาพดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีส่วนร่วม มีประสิทธิภาพ และเข้าถึงประชาชนอย่างทั่วถึง

๒. บริบท ความต้องการจำเป็น และนโยบายจุดเน้น

๒.๑ นโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ ใช้พิจารณาความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาผู้เรียน การดูแลความปลอดภัย คุณภาพชีวิต และสุขภาพของผู้เรียนนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ มุ่งพัฒนาการศึกษาภายใต้แนวคิด “เรียนดี มีคุณธรรม” โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ควบคู่กับการลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษาผ่านการปรับปรุงระบบบริหาร งานประเมิน และสวัสดิการให้มีประสิทธิภาพ พร้อมยกระดับคุณภาพผู้เรียนด้วยการเรียนรู้เชิงรุก การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์อย่างเหมาะสม การพัฒนาทักษะใหม่และยกระดับทักษะเดิมเพื่อเพิ่มผลิตภาพ การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา ตลอดจนขับเคลื่อนมาตรการ “Zero Dropout” เพื่อไม่ให้เกิดหลุดออกจากระบบ สนับสนุนการศึกษาเพื่ออาชีพตามแนวทาง Learn to Earn การรับรองทักษะและระบบธนาคารหน่วยกิต รวมทั้งพัฒนาโรงเรียนคุณภาพและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย โดยบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง เท่าเทียม มีคุณธรรม และมีสมรรถนะที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตและการทำงานในอนาคต

๒.๒ นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ และนโยบายระยะเร่งด่วน Quick Win ประจำปีงบประมาณ

พ.ศ. ๒๕๖๙ ใช้เป็นกรอบในการกำหนดบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่ ผู้บริหาร และครูในการดูแลและพัฒนาผู้เรียนนโยบายและจุดเน้นของ สพฐ. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙-๒๕๗๐ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ “เรียนดี มีคุณธรรม” โดยปลูกฝังความรักในสถาบันหลักของชาติ น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและพระบรมราโชบายด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ ส่งเสริมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ศิลธรรมและประชาธิปไตย พร้อมปรับหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่นหลากหลาย ใช้ Active Learning และเทคโนโลยีสมัยใหม่ พัฒนาการอ่าน วิทยาศาสตร์ ทักษะแห่งอนาคต และ Learn to Earn ควบคู่กับการส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การเรียนรวม การพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญาและความสามารถพิเศษ ตลอดจนยกระดับความฉลาดรู้ตามกรอบ PISA ๒๐๒๙ สร้างสถานศึกษาที่ปลอดภัย และเพิ่มโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาคผ่านโรงเรียนคุณภาพ DLTV/IDL การดูแลเด็กตกหล่น เด็กกลุ่มเสี่ยง เด็กพิการและด้อยโอกาส รวมทั้งพัฒนาครูให้มีสมรรถนะด้านภาษา เทคโนโลยี และการจัดการเรียนรู้เชิงรุก พัฒนาระบบแนะแนว การประเมินรายบุคคลและ Credit Bank ตลอดจนยกระดับการบริหารให้ทันสมัย โปร่งใส และตรวจสอบได้ โดยกำหนด Quick Win ๓ เรื่องเร่งด่วน ได้แก่ การลดภาระงานและข้อมูลซ้ำซ้อนของครู การเพิ่มสวัสดิการและปรับระบบบริหารงานบุคคลให้เป็นธรรม และการเร่งส่งเสริมการเรียนรู้ควบคู่คุณธรรม เพื่อให้ครูได้ทุ่มเทกับการสอนและผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

๒.๓ แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ ใช้ตรวจสอบความเชื่อมโยงของรูปแบบกับเป้าหมาย ตัวชี้วัด โครงการและภารกิจของเขตพื้นที่แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ จัดทำขึ้นเพื่อแปลงนโยบายระดับชาติ กระทรวงศึกษาธิการ และ สพฐ. สู่การปฏิบัติให้สอดคล้องกับปัญหาและบริบทของพื้นที่ ภายใต้วิสัยทัศน์ “องค์กรคุณภาพ เรียนดี มีความสุข” โดยขับเคลื่อนด้วย STARS Model บนฐานวัฒนธรรมองค์กร UDON๑ และยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คุณธรรม และความเป็นไทย มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพสมรรถนะ ทักษะศตวรรษที่ ๒๑ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผ่านหลักสูตรที่ยืดหยุ่น การเรียนรู้เชิงรุก การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม การประเมินเพื่อพัฒนาเป็นรายบุคคล และการยกระดับผลสัมฤทธิ์ RT, NT, O-NET และ PISA ควบคู่กับการสร้างความปลอดภัย เพิ่มโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา พัฒนาครูและบุคลากรให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ สร้างเครือข่ายความร่วมมือ ส่งเสริมการวิจัยและนำนวัตกรรมไปใช้จริง ตลอดจนพัฒนาระบบบริหารจัดการด้วยข้อมูลและเทคโนโลยีดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ เพื่อให้ “เด็กอุดร ๑ เป็นที่ ๑ เก่ง ดี มีความสุข” และยกระดับคุณภาพการศึกษาในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๔. แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา หรือ SAR รายงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และรายงานโครงการส่งเสริมสุขภาพจากการสังเคราะห์ SAR ปี ๒๕๖๘ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ ได้ดำเนินการสังเคราะห์ผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) จำนวน ๒๑๔ แห่ง พบว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่มีจำนวนครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต่ำกว่า ๒๐ คน จำนวน ๒๐๕ แห่ง (ร้อยละ ๙๕.๓๔) มีผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงาน ๑๘๒ แห่ง (ร้อยละ ๘๔.๖๕) ไม่มีผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงาน ๓๓ แห่ง (ร้อยละ ๑๕.๓๔) สถานศึกษาจำนวน ๘๖ แห่ง มีจำนวนนักเรียนต่ำกว่า ๑๒๐ คน (ร้อยละ ๔๐) และมีจำนวน ๘๖ แห่ง ที่มีนักเรียนตั้งแต่ ๑๒๙ คนขึ้นไป (ร้อยละ ๖๐) เป็นสถานศึกษาที่มีวัตถุประสงค์ปกติทั่วไป จำนวน ๒๑๒ แห่ง (ร้อยละ ๙๘.๖๐) ไม่มีการจัดการเรียนการสอน จำนวน ๓ แห่ง ร้อยละ ๑.๔

ผลการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยรวม

จากการประเมินตนเองของสถานศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนระดับขั้นพื้นฐาน จำนวน ๒๑๒ โรงเรียน มีคุณภาพอยู่ในระดับยอดเยี่ยม จำนวน ๕๗ แห่ง (ร้อยละ ๒๖.๕๑) ระดับดีเลิศ จำนวน ๑๕๕ แห่ง (ร้อยละ ๗๒.๐๙) โดยมีผลประเมินแยกเป็นรายมาตรฐาน ดังนี้ มาตรฐานที่ ๑ คุณภาพผู้เรียน มีระดับยอดเยี่ยม จำนวน ๔๕ แห่ง (ร้อยละ ๒๐.๙๓) ระดับดีเลิศ จำนวน ๑๖๖ แห่ง (ร้อยละ ๗๗.๒๑) ระดับดี จำนวน ๑ แห่ง (ร้อยละ ๐.๔๗) มาตรฐานที่ ๒ กระบวนการบริหารและการจัดการ มีระดับยอดเยี่ยม จำนวน ๗๒ แห่ง (ร้อยละ ๓๓.๔๙) ระดับดีเลิศ จำนวน ๑๓๙ แห่ง (ร้อยละ ๖๔.๖๕) ระดับดี จำนวน ๑ แห่ง (ร้อยละ ๐.๔๗) มาตรฐานที่ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีระดับยอดเยี่ยม จำนวน ๕๙ แห่ง (ร้อยละ ๒๗.๔๔) ระดับดีเลิศ จำนวน ๑๕๒ แห่ง (ร้อยละ ๗๐.๗๐) ระดับดี จำนวน ๑ แห่ง (ร้อยละ ๐.๔๗)

จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และแผนการดำเนินงานเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

จุดเด่น

ด้านคุณภาพผู้เรียน จุดเด่นที่พบมากที่สุด คือ ด้านการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ ร้อยละ ๕๖.๐๗ รองลงมา คือ ด้านการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ การแก้ปัญหา ร้อยละ ๑๐.๒๘ รองลงมา คือ ด้านการสร้างนวัตกรรม ร้อยละ ๗.๔๗ ตามลำดับ

ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ จุดเด่นที่พบมากที่สุด มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษา กำหนดชัดเจน ร้อยละ ๒๘.๙๗ รองลงมา คือ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ร้อยละ ๑๐.๗๔ รองลงมา คือ จัดเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ ร้อยละ ๕.๖๑ ตามลำดับ

ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จุดเด่นที่พบมากที่สุด คือใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ร้อยละ ๓๒.๗๑ รองลงมา คือ จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ร้อยละ ๒๗.๕๗ รองลงมา คือ การบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก ร้อยละ ๙.๓๕ ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัย

สัมฤทธิ์ สมนาม (๒๕๖๑) ศึกษาการพัฒนาารูปแบบสุขภาพะของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยใช้การวิจัยและพัฒนา ๔ ระยะ ผลการวิจัยได้องค์ประกอบสุขภาพะนักเรียน ๔ ด้าน รวม ๔๒ ตัวบ่งชี้ ครอบคลุมสุขภาพะทางกาย ทางจิต ทางสังคม และทางจิตวิญญาณ หรือปัญญา งานวิจัยนี้เหมาะสำหรับใช้เป็น คลังตัวบ่งชี้เบื้องต้น แต่ควรคัดเลือกและปรับนิยามให้เหมาะสมกับบริบทปัจจุบันและพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ สอดคล้องกับงานวิจัยในบริบทจังหวัดอุดรธานี ของยุพการณ์ ติรไพรวงศ์ และคณะ (๒๕๖๓) ศึกษาชั้นเรียนขั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ จำนวน ๑๔๘ คน ในโรงเรียนแห่งหนึ่งของเทศบาลตำบลโนนสูง จังหวัดอุดรธานี พบประเด็นที่ควรพัฒนาเกี่ยวกับความรอบรู้ด้านสุขภาพ การเข้าถึงข้อมูลและบริการสุขภาพ การสื่อสารเพื่อดูแลสุขภาพตนเอง พฤติกรรมสุขภาพ และภาวะโภชนาการ งานวิจัยนี้เหมาะสำหรับใช้อธิบายบริบทเบื้องต้นของจังหวัดอุดรธานี แต่ไม่ควรนำผลไปอ้างว่าเป็นสภาพของนักเรียนทั้งสำนักงานเขตพื้นที่ เนื่องจากศึกษาเพียงโรงเรียนเดียว สอดคล้องกับงานวิจัยด้านภาวะสุขภาพนักเรียน รำไพ หมั่นสระเกษ กฤตกร หมั่นสระเกษ และจันทร์เพลิน คิดการ (๒๕๖๘) ศึกษาชั้นเรียนประถมศึกษา ๑,๓๙๗ คน จาก ๑๑ โรงเรียนในจังหวัดนครราชสีมา โดยใช้แบบบันทึกสุขภาพ การสนทนากลุ่ม การสังเกต และการสำรวจสิ่งแวดล้อม พบปัญหาที่พบบ่อย ได้แก่ ฟันผุ ร้อยละ ๕๕.๓๓ มีเหา ร้อยละ ๑๙.๑๑ เริ่มอ้วนและอ้วน ร้อยละ ๑๙.๐๔ สายตาดัดปกติ ร้อยละ ๑๖.๖๘ เริ่มผอมและผอม ร้อยละ ๑๒.๖๗ และการได้ยินผิดปกติ ร้อยละ ๐.๑๔

๒.๓ การออกแบบแนวทางการพัฒนา (รูปแบบการนิเทศ SPARS)

แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ

ความหมายของรูปแบบ

สมนึก ทองเอี่ยม (๒๕๕๐) ได้ให้ความหมายของรูปแบบไว้ว่า รูปแบบ หมายถึง สิ่ง ที่แสดงโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบ และความสัมพันธ์ของ องค์ประกอบต่าง ๆ ที่สำคัญ เกี่ยวกับแนวทาง วิธีการและกิจกรรมที่นำมาปฏิบัติเพื่อ การสร้าง ปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลง ปรากฏการณ์ที่สามารถอธิบายคุณลักษณะที่สำคัญที่ ทำให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจในโครงสร้างทาง ความคิด องค์ประกอบและความสัมพันธ์ ขององค์ประกอบต่าง ๆ ของปรากฏการณ์นั้น ๆ

ทีศนา แคมมณี (๒๕๕๑) กล่าวว่า รูปแบบเป็นรูปธรรมของ ความคิดที่เป็นนามธรรมซึ่งบุคคลแสดงออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น เป็นคำอธิบาย เป็นแผนผัง ไตรอะแกรม หรือแผนภาพ เพื่อให้ตนเองและบุคคลอื่นสามารถ เข้าใจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น รูปแบบจึงเป็นเครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการสืบเสาะหา คำตอบ ความรู้ ความเข้าใจในปรากฏการณ์ทั้งหลาย

รัตนะ บัวสนธ์ (๒๕๕๒) ได้ให้ความหมายของรูปแบบไว้ ๓ ลักษณะ ได้แก่

๑. Model หมายถึง แผนภาพคล้ายหรือภาพร่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่ยังไม่สมบูรณ์เหมือนของจริง ความหมายของ Model หรือ รูปแบบในที่นี้เป็น ความหมาย ซึ่งเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป และมักใช้เรียกทับศัพท์ในภาษาไทยว่า โมเดล ได้แก่ โมเดลบ้าน โมเดลรถยนต์ โมเดลเสื้อ หรือแม้กระทั่งคำว่า โมเดลนางแบบ เป็นต้น

๒. Model ในความหมายของแบบแผนความสัมพันธ์ของตัวแปร หรือสมการทางคณิตศาสตร์ที่รู้จักกันในชื่อเรียกว่า Mathematical Model

๓. Model ซึ่งมุ่งหมายถึงแผนภาพที่แสดงถึงองค์ประกอบการทำงาน ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น คำว่า Teaching Model (รูปแบบการสอน) Administration Model (รูปแบบการบริหาร) Evaluation Model (รูปแบบการประเมิน) เป็นต้น

นอกจากนี้ วาโร เฟ็งสวัสต์ (๒๕๕๗) ได้ให้ความหมายของ รูปแบบไว้ว่า รูปแบบหมายถึง กรอบความคิดทางด้านหลักการ วิธีการดำเนินงานและ เกณฑ์ต่าง ๆ ของระบบ ที่สามารถยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์ได้

จากความหมายที่กล่าวมาสรุปได้ว่ารูปแบบ หมายถึง สิ่งที่แสดง โครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ เกี่ยวกับ หลักการ วิธีการ และเกณฑ์ต่าง ๆ ที่นำมาปฏิบัติเพื่อยึดถือเป็นแนวทางให้การดำเนินงาน ที่จะทำให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ และบรรลุ วัตถุประสงค์ ในการวิจัยนี้ รูปแบบ หมายถึง แนวคิด ที่แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ในการดำเนินงานควบคุมภายในซึ่งประกอบไปด้วย มาตรฐานการควบคุมภายใน กระบวนการดำเนินงาน และผลผลิตของ การควบคุมภายใน

องค์ประกอบของรูปแบบ

มีนักวิชาการได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบไว้หลายท่าน ดังนี้

ทวีวรรณ อินตา (๒๕๕๒) ได้พัฒนารูปแบบที่มีประสิทธิภาพ ของการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ในสถาบันอุดมศึกษา พบว่า รูปแบบของการนำกลยุทธ์ ไปปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐประกอบด้วย ๘ องค์ประกอบ คือ ๑) ความสามารถ องค์การ ๒) การจัดการความขัดแย้ง ๓) การบริหารการ

เปลี่ยนแปลง ๔) การมอบหมายกลยุทธ์ให้ผู้รับผิดชอบ ๕) การจัดทำแผนปฏิบัติการรายปี ๖) วัฒนธรรมองค์กร ๗) การกำหนดวัตถุประสงค์ระยะสั้น และ ๘) การจูงใจ

บุญเลี้ยง ทูมทอง (๒๕๕๖) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของ รูปแบบการสอนว่าประกอบด้วย

๑. หลักการของรูปแบบการสอน เป็นส่วนที่กล่าวถึงความเชื่อและ แนวคิด ทฤษฎีขั้นพื้นฐานของการออกแบบและพัฒนา รูปแบบการสอน ซึ่งจะเป็นการ กำหนดจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม และขั้นตอนการดำเนินงานของรูปแบบการสอน

๒. จุดประสงค์ของรูปแบบการสอน เป็นส่วนที่ระบุถึงความ คาดหวังหรือสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบการสอน

๓. กระบวนการ เป็นส่วนที่ระบุถึงขั้นตอน วิธีการและกิจกรรม ต่าง ๆ ที่จะใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอน

๔. การวัดและประเมินผล เป็นส่วนของการประเมินผลการเรียนรู้ ตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

Brawn and Moberg (อ้างถึงใน วาโร เฟิงส์วสต์, ๒๕๕๗) ได้สังเคราะห์รูปแบบขึ้นมาจากแนวคิดเชิงระบบ (System Approach) กับหลักการบริหาร ตามสภาพการณ์ (Contingency Approach) กล่าวว่างค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย ๑) สภาพแวดล้อม (Environment) ๒) เทคโนโลยี (Technology) ๓) โครงสร้าง (Structure) ๔) กระบวนการจัดการ (Management Process) และ ๕) การตัดสินใจสั่งการ (Decision Making)

สรุปได้ว่าองค์ประกอบของรูปแบบขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์ ปัจจัย หรือ ตัวแปรต่าง ๆ ที่กำลังศึกษา ซึ่งจะออกแบบตามแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และหลักการ พื้นฐานในการกำหนดรูปแบบนั้น ๆ ว่าจะมีจำนวนเท่าใด มีโครงสร้างและความสัมพันธ์กัน อย่างไร

การพัฒนาารูปแบบ

จากการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดในการพัฒนารูปแบบ ได้มีผู้กล่าวถึงขั้นตอนการ พัฒนารูปแบบ ดังนี้

ธีระวัฒน์ เยี่ยมแสง (๒๕๕๐) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “รูปแบบ การจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต ๑” ดำเนินการวิจัย ๒ ขั้นตอน คือ

๑. การพัฒนารูปแบบชั่วคราว ๑) การศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้ หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบการ บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ๒) สร้างรูปแบบชั่วคราวการจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามหาสารคาม เขต ๑ จากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเสนอต่อคณะกรรมการควบคุม วิทยานิพนธ์ ๓) ปรับปรุงรูปแบบการจัดการความรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามหาสารคาม เขต ๑ ตาม

คำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๕ ท่าน พิจารณาให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความชัดเจนของภาษา และความครอบคลุมตามกรอบการสร้างรูปแบบการจัดการความรู้

๒. การทดลองใช้รูปแบบชั่วคราวการจัดการความรู้และปรับปรุง โดยดำเนินการตามกิจกรรมและดำเนินงานตามกระบวนการจัดการความรู้ ตามรูปแบบ ชั่วคราวการจัดการความรู้ ๒๐ ขั้นตอน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต ๑

อัมพร พงษ์กัสนนันท์ (๒๕๕๐) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนา รูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอด ชีวิต” โดยดำเนินการวิจัยเป็น ๒ ขั้นตอน ได้แก่ ๑) การสร้างรูปแบบ ประกอบด้วย การศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญโดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง (Modified Delphi Techniques) ๒) การประเมินรูปแบบประกอบด้วย การประเมินรูปแบบเพื่อศึกษาความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปปฏิบัติในสถานศึกษา และการเปรียบเทียบความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการพัฒนารูปแบบ

วโร พึ่งสวัสดิ์(๒๕๕๓) ยังได้เสนอแนวคิด เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบว่า ประกอบไปด้วย ๒ ขั้นตอน ดังนี้ ๑) ขั้นตอนการสร้างหรือ พัฒนารูปแบบ และ ๒) ขั้นตอนการตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ ซึ่งแต่ละขั้นตอน มีรายละเอียด ดังนี้

๑. การพัฒนารูปแบบ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะสร้างหรือพัฒนารูปแบบขึ้น มาก่อน เป็นรูปแบบฉบับร่างหรือรูปแบบตามสมมติฐาน (Hypothesis Model) โดย การศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ผู้วิจัยอาจจะศึกษา รายการณหน่วยงานที่ดำเนินการในเรื่องนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งผลการศึกษานำมาใช้ กำหนดองค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ ภายในรูปแบบ รวมทั้งลักษณะความสัมพันธ์ ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปรเหล่านั้น หรือลำดับก่อนหลังของแต่ละองค์ประกอบใน รูปแบบ ดังนั้น การพัฒนารูปแบบในขั้นตอนนี้จะต้องอาศัยหลักการของเหตุผลเป็นรากฐาน สำคัญ ซึ่งโดยทั่วไปการศึกษาในขั้นตอนนี้จะมีขั้นตอนย่อย ๆ ดังนี้

๑.๑ การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำสารสนเทศ ที่ได้มาวิเคราะห์ และสังเคราะห์เป็นร่างกรอบความคิดการวิจัย

๑.๒ การศึกษาจากบริบทจริง ในขั้นตอนนี้อาจจะดำเนินการได้หลาย วิธี ดังนี้

๑.๒.๑ การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการในปัจจุบันของ หน่วยงาน โดยศึกษาความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง (Stakeholder) ซึ่งวิธีการศึกษา อาจจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสอบถาม การสำรวจ การสนทนากลุ่ม เป็นต้น

๑.๒.๒ การศึกษาแนวคิดจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ วิธีการศึกษาอาจจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นต้น

๑.๒.๓ การศึกษารายกรณี (Case Study) หรือพหุกรณี (Multiple Case Study) หน่วยงานที่ประสบผลสำเร็จหรือมีแนวปฏิบัติที่ดีในเรื่องที่ศึกษา เพื่อนำมา เป็นสารสนเทศที่สำคัญในการพัฒนารูปแบบ

๑.๓ การพัฒนารูปแบบ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะใช้สารสนเทศที่ได้ใน ข้อ ๑.๑ และ ๑.๒ มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นกรอบความคิดการวิจัย เพื่อนำมาจัดทำร่างรูปแบบ หรือที่เรียกว่ารูปแบบตามสมมติฐาน

๒. การตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ ภายหลังที่ได้พัฒนารูปแบบ ในขั้นตอนแรกแล้ว จำเป็นที่จะต้องทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบดังกล่าว เพราะ รูปแบบที่พัฒนาขึ้นถึงแม้จะพัฒนาโดยมีรากฐานจากทฤษฎีแนวความคิดรูปแบบ ของ บุคคลอื่นและผลการวิจัยที่ผ่านมา แต่ก็ยังเป็นเพียงรูปแบบตามสมมติฐาน ซึ่งจำเป็น ที่จะต้องตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ เป็นรูปแบบที่มี ประสิทธิภาพตามที่มุ่งหวังหรือไม่ ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานการณ์จริง หรือทดลองใช้รูปแบบในสถานการณ์จริงจะช่วยให้ทราบอิทธิพลหรือความสำคัญขององค์ประกอบย่อยหรือตัวแปรต่าง ๆ ในรูปแบบ ผู้วิจัยอาจจะปรับปรุงรูปแบบใหม่ โดยการตัดองค์ประกอบหรือตัวแปรที่พบว่าไม่มีอิทธิพล หรือมีความสำคัญน้อยออกจาก รูปแบบ ซึ่งจะทำให้ได้รูปแบบที่มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

การทดสอบรูปแบบอาจกระทำได้ใน ๔ ลักษณะ ดังนี้

๒.๑ การทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินตามมาตรฐานที่กำหนด การประเมินที่พัฒนาโดย The Joint Committee on Standards of Educational Evaluation ๑๑๒ ภายใต้งานดำเนินงานของ Stufflebeam และคณะ ได้นำเสนอหลักการประเมินเพื่อเป็น บรรทัดฐานของกิจกรรมการตรวจสอบรูปแบบ ประกอบด้วยมาตรฐาน ๔ ด้าน ดังนี้

๒.๑.๑ มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) เป็นการ ประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง

๒.๑.๒ มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) เป็นการประเมินการสนองตอบต่อความต้องการของผู้ใช้รูปแบบ

๒.๑.๓ มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) เป็นการประเมินความเหมาะสมทั้งในด้านกฎหมายและศีลธรรมจรรยา

๒.๑.๔ มาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy Standards) เป็นการประเมินความน่าเชื่อถือ และได้สาระครอบคลุมครบถ้วนตามความ ต้องการอย่างแท้จริง

๒.๒ การทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ งานวิจัย บางเรื่องนั้นต้องการความละเอียดอ่อนมากกว่าการได้ตัวเลขแล้วสรุป ซึ่ง Eisner (๑๙๗๖, pp. ๑๙๒-๑๙๓) ได้เสนอแนวคิดของการทดสอบหรือประเมินรูปแบบโดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีแนวคิด ดังนี้

๒.๒.๑ การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จะเน้นการวิเคราะห์และ วิจารณ์อย่างลึกซึ้งเฉพาะในประเด็นที่ถูกพิจารณา เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับข้อมูลคุณภาพ ประสิทธิภาพ และความเหมาะสมของสิ่งที่จะทำการประเมิน

๒.๒.๒ รูปแบบการประเมินที่เป็นความเฉพาะทาง (Specialization) ในเรื่องที่จะประเมิน โดยที่พัฒนามาจากแบบการวิจารณ์งานศิลปะ (Art Criticism) ที่มี ความละเอียดอ่อนลึกซึ้ง และต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญระดับสูงมาเป็นผู้วินิจฉัย เนื่องจาก เป็นการวัดคุณค่าที่ไม่อาจประเมินด้วยเครื่องวัดใด ๆ ในวงการศึกษานิยมนำรูปแบบนี้ มาใช้ในเรื่องที่ต้องการความลึกซึ้งและความเชี่ยวชาญเฉพาะสูง

๒.๒.๓ รูปแบบที่ใช้ตัวบุคคล กล่าวคือผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือ ในการประเมิน โดยมี ความเชื่อถือว่าผู้ทรงคุณวุฒินั้นเที่ยงธรรมและมีดุลพินิจที่ดี ทั้งนี้ มาตรฐานและเกณฑ์พิจารณาต่าง ๆ นั้น จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์และความชำนาญ ของผู้ทรงคุณวุฒินั่นเอง

๒.๒.๔ รูปแบบที่ยอมให้มีความยืดหยุ่นในกระบวนการทำงาน ของผู้ทรงคุณวุฒิตาม อรรถาธิบายและความถนัดของแต่ละคน นับตั้งแต่การกำหนดประเด็น สำคัญที่จะนำมาพิจารณา การ บ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผล การวินิจฉัยข้อมูล ตลอดจนวิธีการนำเสนอ

๒.๓ การทดสอบรูปแบบโดยการสำรวจความคิดเห็นของบุคคลที่ เกี่ยวข้อง มักจะใช้กับการ พัฒนารูปแบบโดยใช้เทคนิคเดลฟาย เมื่อผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบ โดยใช้เทคนิคเดลฟายเสร็จสิ้น เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นในรอบสุดท้าย มาจัดทำเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะ เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) เพื่อนำไปสำรวจความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของรูปแบบ

๒.๔ การทดสอบรูปแบบโดยการทดลองใช้รูปแบบ การทดสอบ รูปแบบโดยการทดลองใช้ รูปแบบนี้ผู้วิจัยจะนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้จริงกับ กลุ่มเป้าหมาย มีการดำเนินการตาม กิจกรรมอย่างครบถ้วน ผู้วิจัยจะนำข้อค้นพบที่ได้ จากการประเมินไปสู่การปรับปรุงรูปแบบต่อไป

รูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ ออกแบบโดยนำผลการสังเคราะห์ทฤษฎีและงานวิจัย มาพัฒนาเป็นระบบการนิเทศที่สมบูรณ์ มีกิจกรรมและขั้นตอนที่ชัดเจน สอดคล้องกับ

งานวิจัยของสัมฤทธิ์ ภูจอมจิตต์ (๒๕๖๑) เรื่อง “การพัฒนารูปแบบพัฒนาสุขภาพของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก” ของว่าที่ร้อยโทสัมฤทธิ์ สมนาม เป็นการวิจัยและพัฒนา ๔ ระยะ ได้แก่ การศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การออกแบบรูปแบบ และการทดลองใช้รูปแบบ โดยมุ่งพัฒนาสุขภาพะนักเรียนแบบองค์รวม ผลการวิจัยพบว่าสุขภาพะของนักเรียนประกอบด้วย ๔ ด้าน ๔๒ ตัวบ่งชี้ ได้แก่ สุขภาพะทางกาย ๑๗ ตัวบ่งชี้ สุขภาพะทางจิต ๑๓ ตัวบ่งชี้ สุขภาพะทางสังคม ๖ ตัวบ่งชี้ และสุขภาพะทางจิตวิญญาณหรือปัญญา ๖ ตัวบ่งชี้ ทั้งนี้ นักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่เผชิญข้อจำกัดด้านเศรษฐกิจและครอบครัว ขาดการดูแลด้านสุขอนามัยและโภชนาการ มีปัญหาด้านสมาธิ วินัย ความรับผิดชอบ การแสดงออก และพฤติกรรมเสี่ยง จึงพัฒนารูปแบบโดยใช้กระบวนการเชิงระบบและวงจรคุณภาพ PDCA เชื่อมโยงการพัฒนาทั้ง ๔ ด้านอย่างสมดุล ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิประเมินว่ารูปแบบและคู่มือมีประโยชน์ เป็นไปได้เหมาะสม และถูกต้องสูงกว่าร้อยละ ๘๐ ทุกด้าน เมื่อนำไปใช้เป็นเวลา ๑ ปีการศึกษา พบว่าสุขภาพะของนักเรียนเพิ่มจากระดับปานกลางเป็นระดับมากถึงมากที่สุด และผู้มีส่วนร่วมมีความพึงพอใจในระดับมาก แสดงให้เห็นว่ารูปแบบดังกล่าวสามารถใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิผล โดยต้องอาศัยความร่วมมือจากโรงเรียน ครอบครัว ชุมชน หน่วยงานสาธารณสุข องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และวัดในชุมชนอย่างต่อเนื่อง และงานวิจัยของวรลักษณ์ อาจวิชัย(๒๕๖๑) เรื่อง "การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา" มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการวัดผลของครูผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา มี ๔ องค์ประกอบ ได้แก่ ๑) ความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ๒) การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ๓) การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ และ ๔) การนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมี ๔ องค์ประกอบ คือ ๑) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการนิเทศแบบมีส่วนร่วม ๒) ขอบข่ายสมรรถนะการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครู ๓) กระบวนการนิเทศแบบมีส่วนร่วม และ ๔) ผลการนิเทศแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของครู ความถูกต้องและความเหมาะสมของรูปแบบโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คู่มือการใช้รูปแบบมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ๕ ท่าน ก่อนนำไปทดลองใช้กับโรงเรียนนำร่อง ๕ โรงเรียน ในภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๘

กระบวนการพัฒนานวัตกรรมหรือขั้นตอนการดำเนินงาน

การออกแบบผลงาน/นวัตกรรม ค้นหาผลงาน นวัตกรรมการปฏิบัติที่เป็นเลิศโดยการวิเคราะห์ตาราง ดำเนินงานดังนี้

ความร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน โดยมีศึกษานิเทศก์ซึ่งเป็นเพื่อนคู่คิดมีความสำคัญยิ่งในการปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวจึงทำให้เกิด SPARS Model Model นวัตกรรมรูปแบบการนิเทศเพื่อพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมกลุ่มโรงเรียนเมือง ๔ โดยใช้ SPARS Model มี ๔ ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ ๑ การสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดรูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ (Research : R_๑)

ขั้นตอนที่ ๒ การออกแบบและพัฒนา รูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ (Development : D_๑)

ขั้นตอนที่ ๓ การทดลองใช้และหาประสิทธิภาพการใช้รูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ (Research : R_๒)

ขั้นตอนที่ ๔ การรับรองรูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ และการขยายผล (Development : D_๒)

การมีส่วนร่วมในการพัฒนานวัตกรรม

รูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ ทั้ง ๔ ขั้นตอนมีผู้เกี่ยวข้องทั้งในหน่วยงานและนอกหน่วยงานมีส่วนร่วมในการวางแผน และการดำเนินการดังนี้ **ผู้ที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย**

๑. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑
๒. รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑

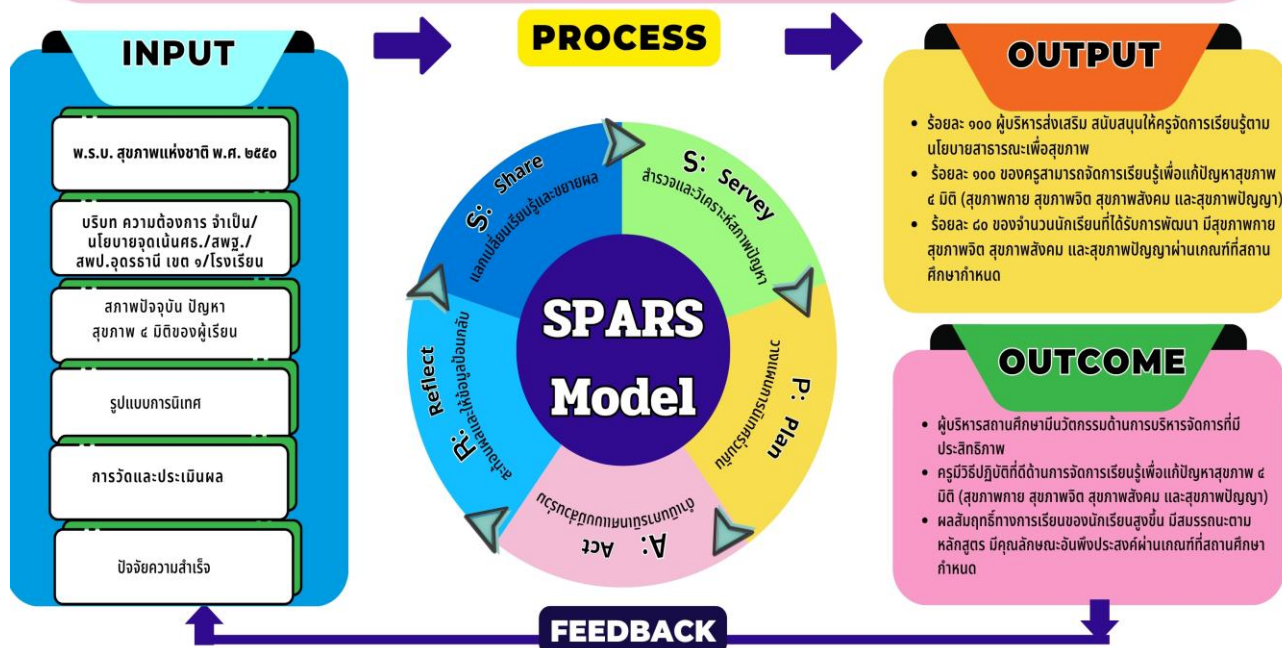

๓. ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑

๔. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน

ภาพที่ ๒ รูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑

รูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑

มีกระบวนการ ๕ ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นที่ ๑ S (Survey) สำรวจ/วิเคราะห์
- ขั้นที่ ๒ P (Plan) วางแผนร่วม
- ขั้นที่ ๓ A (Act) ปฏิบัติการนิเทศ
- ขั้นที่ ๔ R (Reflect) สะท้อนผล
- ขั้นที่ ๕ S (Share) แลกเปลี่ยน/ขยาย

ตารางที่ ๔ ขั้นตอนการดำเนินงานรูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑

ขั้นตอนการดำเนินงาน	องค์ประกอบ	กิจกรรมหลัก	เครื่องมือ/วิธีการ	ผู้รับผิดชอบ
S (Survey)	สำรวจ/วิเคราะห์	-วิเคราะห์ข้อมูล สุขภาพนักเรียน -สำรวจสมรรถนะครู -วิเคราะห์ SWOT	-แบบสำรวจ	ศึกษานิเทศก์ ครูทุกคน
P (Plan)	วางแผนร่วม	-ประชุม PLC -กำหนดเป้าหมาย -ออกแบบแผนนิเทศ	-แบบสังเกต ระบบ School Health HERO	ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร ครู
A (Act)	ปฏิบัติการนิเทศ	-นิเทศชั้นเรียน Coaching -ประชุม PLC ให้ คำปรึกษา	-แผนนิเทศ SPARS -ปฏิทินนิเทศ	ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร ครู
R (Reflect)	สะท้อนผล	-ประเมินสมรรถนะครู -สะท้อนผลการจัดการ เรียนรู้ ให้ feedback	-แบบนิเทศ เครื่องมือ Coaching	ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร ครู
S (Share)	แลกเปลี่ยน/ขยาย	-เวที PLC ข้าม โรงเรียน -เผยแพร่ผ่าน website ขยายสู่ เครือข่าย	-ระบบ Line	ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร ครู

การออกแบบรูปแบบ SPARS ดำเนินการโดยมีขั้นตอน ดังนี้

กระบวนการนิเทศดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ๕ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ ๑ S: Survey — สำรวจและวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน

ศึกษานโยบาย บริบท และข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา สำรวจปัญหาและความต้องการจำเป็นด้านสุขภาพ ๔ มิติของผู้เรียน รวมทั้งประเมินความรู้ ความสามารถ และความต้องการพัฒนาของครู เพื่อนำข้อมูลมากำหนดประเด็นและเป้าหมายการนิเทศให้ตรงกับสภาพจริง

ขั้นที่ ๒ P: Plan — วางแผนการนิเทศร่วมกัน

ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร และครูร่วมกันกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด กิจกรรม เครื่องมือ ระยะเวลา ผู้รับผิดชอบ และวิธีประเมินผล พร้อมออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการสุขภาพ ๔ มิติให้เหมาะสมกับวัย ความแตกต่างระหว่างบุคคล และบริบทของสถานศึกษา

ขั้นที่ ๓ A: Act — ดำเนินการนิเทศแบบมีส่วนร่วม

ดำเนินการพัฒนาครูและนิเทศตามแผนผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการ การให้คำปรึกษา การชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยง การสังเกตชั้นเรียน และชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยครูนำแผนไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุขภาพกาย จิต สังคม และปัญญาของผู้เรียน พร้อมเก็บรวบรวมหลักฐานระหว่างดำเนินงาน

ขั้นที่ ๔ R: Reflect — สะท้อนผลและให้ข้อมูลย้อนกลับ

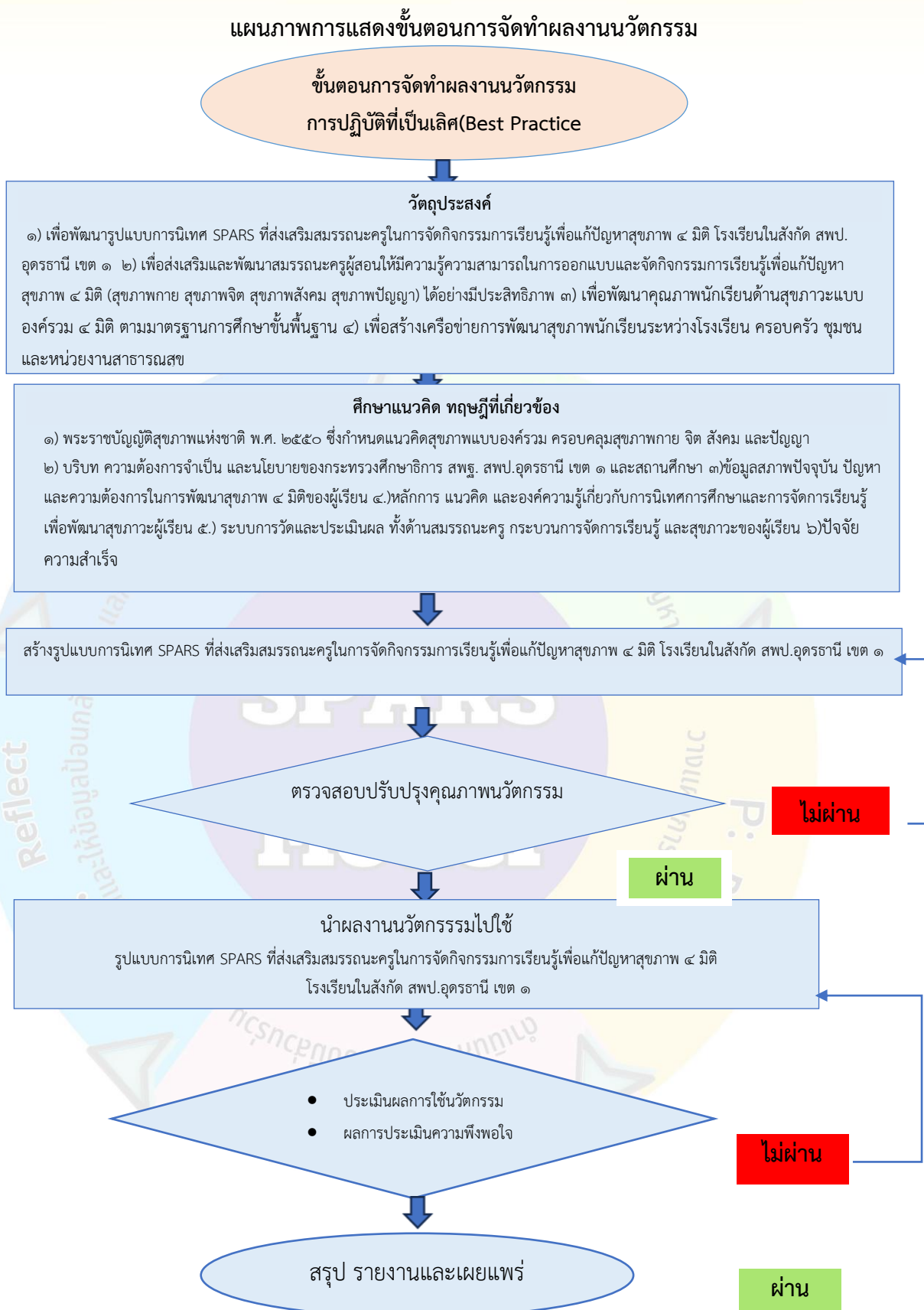
ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร และครูร่วมกันวิเคราะห์ผลจากการสังเกตชั้นเรียน ผลงานผู้เรียน แบบประเมิน และข้อมูลเชิงประจักษ์ เปิดโอกาสให้ครูสะท้อนจุดเด่น ปัญหา และข้อจำกัด พร้อมรับข้อมูลย้อนกลับที่สร้างสรรค์ เพื่อนำไปปรับปรุงแผนและวิธีจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขั้นที่ ๕ S: Share — แลกเปลี่ยนเรียนรู้และขยายผล

ครูนำเสนอผลการปฏิบัติที่ดี นวัตกรรม แผนการจัดการเรียนรู้ และผลลัพธ์ของผู้เรียน ผ่านเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือเครือข่ายวิชาชีพ สังเคราะห์เป็นองค์ความรู้หรือแนวปฏิบัติที่ดี และขยายผลไปยังครู โรงเรียน และเครือข่ายอื่นอย่างต่อเนื่อง

แผนภาพการแสดงขั้นตอนการจัดทำผลงานนวัตกรรม

ภาพที่ ๓ แผนภาพการแสดงขั้นตอนการจัดทำผลงานนวัตกรรม

กระบวนการสร้างและพัฒนานวัตกรรม

การออกแบบนวัตกรรมมี ๓ ระยะ

ระยะที่ ๑ ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุขภาพ ๔ มิติ ของครู และข้อมูลคัดกรองและติดตามช่วยเหลือนักเรียนจากระบบ School Health HERO ของนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ เดือน มีนาคม ๒๕๖๗

ระยะที่ ๒ พัฒนารูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ โรงเรียนในสังกัด สพป.อุดรธานี เขต ๑ ใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๗

ระยะที่ ๓ ประเมินการใช้รูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ โรงเรียนในสังกัด สพป.อุดรธานี เขต ๑ เดือนมีนาคม ๒๕๖๘

๓.๒ การดำเนินงานตามกิจกรรม อธิบายรายละเอียดตามขั้นตอนของกิจกรรมที่ออกแบบไว้ใน Flow Chart ดังนี้

๓.๒.๑ มีการนำผลการสังเคราะห์ หลักการ แนวคิด ทฤษฎีมาใช้ในการออกแบบที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ศึกษาสภาพบริบท ปัญหาเกี่ยวกับการสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ โดย วิเคราะห์ผลการประเมินนิเทศ กำกับติดตาม จัดทำแผนการนิเทศจากเอกสาร หลักการทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โครงการโรงเรียนคุณธรรมและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ ทำการสังเคราะห์งานวิจัย เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างนวัตกรรม

๓.๒.๒ บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการออกแบบนวัตกรรมการพัฒนาที่ชัดเจนของรูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ โรงเรียนในสังกัด สพป.อุดรธานี เขต ๑ โดยผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่

๑) นางชฎาภรณ์ บรรเลงรัมย์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑

๒) นายสาคร เสียงเย็น รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑

๓) ดร.เอี่ยมพรพิชญ์ แสงศิลา ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑

๔) ดร.กาญจนา อัลพ์ทเบอร์ก ศึกษาานิเทศก์ วิทยฐานะศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑

๕) ดร.ณัฐพงศ์ ฉลาดแย้ม ศึกษาานิเทศก์ วิทยฐานะศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑

๓.๒.๓ มีการตรวจสอบความเป็นไปได้ของนวัตกรรมการพัฒนาก่อนนำไปใช้

๑) ข้าพเจ้าได้ทำการตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขนวัตกรรมก่อนนำไปใช้งานจริง ตรวจสอบและประเมินคุณภาพของรูปแบบการนิเทศ SPARS ผู้เชี่ยวชาญ ๕ คน ตรวจสอบความชัดเจน ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความสอดคล้อง และความครอบคลุมของรูปแบบและเครื่องมือ ผลประเมินคุณภาพเฉลี่ย ๔.๕๐ อยู่ในระดับมากที่สุด ค่า IOC เท่ากับ ๐.๘๗ และค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ ๐.๙๓ แสดงว่าเครื่องมือมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

๒) เครื่องมือในการดำเนินงาน ประกอบด้วย

๑. คู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ โรงเรียนในสังกัด สพป.อุดรธานี เขต ๑

๓. แบบประเมินคุณลักษณะโรงเรียนคุณธรรม ๕ ประการตามโครงการโรงเรียนคุณธรรม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ โดยใช้ รูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ โรงเรียนในสังกัด สพป.อุดรธานี เขต ๑

๔. แบบประเมินความพึงพอใจ

๓.๓ ประสิทธิภาพของการดำเนินงาน อธิบายรายละเอียดตามขั้นตอนกิจกรรมที่ออกแบบไว้ใน Flow Chart รูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ โรงเรียนในสังกัด สพป.อุดรธานี เขต ๑ มีปฏิทินดำเนินงาน ดังนี้

ปฏิทินการดำเนินงานตามรูปแบบการนิเทศ SPARS ปีการศึกษา ๒๕๖๘

	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.
S : Survey	วิเคราะห์ข้อมูลและประเมินฐาน										
P : Plan			PLC / รับผิดชอบ								
A : Act				อบรม นิเทศ On-site/Online และติดตามรายเดือน							
R : Reflect								AAR / ประเมินผล			
S : Share										เวที PLC / เผยแพร่	

ภาพที่ ๔ ปฏิทินการดำเนินงานตามรูปแบบการนิเทศ SPARS ปีการศึกษา ๒๕๖๘

๑. ขั้นที่ ๑ S: Survey — สำรวจและวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน

ศึกษานโยบาย บริบท และข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา สำรวจปัญหาและความต้องการจำเป็นด้านสุขภาพ ๔ มิติของผู้เรียน รวมทั้งประเมินความรู้ ความสามารถ และความต้องการพัฒนาของครู เพื่อนำข้อมูลมากำหนดประเด็นและเป้าหมายการนิเทศให้ตรงกับสภาพ

ขั้นที่ ๒ P: Plan — วางแผนการนิเทศร่วมกัน ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร และครู ร่วมกันกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด กิจกรรม เครื่องมือ ระยะเวลา ผู้รับผิดชอบ และวิธีประเมินผล พร้อมออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการสุขภาพ ๔ มิติให้เหมาะสมกับวัย ความแตกต่างระหว่างบุคคล และบริบทของสถานศึกษา มีการวางแผนการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม ดังนี้.

๑. ประชุมกรรมการบริหารนโยบาย ประธานกลุ่มโรงเรียน ศึกษานิเทศก์และครูแกนนำ ศึกษานโยบาย วิเคราะห์ข้อมูล โรงเรียนคุณธรรมในกลุ่มโรงเรียน
๒. ประกาศเป็นนโยบาย เป้าหมาย กำหนดมาตรการ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑
๓. จัดทำคู่มือแนวทางการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม
๔. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้
๕. นำเสนอ
๖. วิพากษ์/ แก้ไข
๗. ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการนิเทศติดตามและประเมินผล

ขั้นที่ ๓ A: Act — ดำเนินการนิเทศแบบมีส่วนร่วม

ดำเนินการพัฒนาครูและนิเทศตามแผนผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการ การให้คำปรึกษา การชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยง การสังเกตชั้นเรียน และชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยครูนำแผนไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุขภาพกาย จิต สังคม และปัญญาของผู้เรียน พร้อมเก็บรวบรวมหลักฐานระหว่างดำเนินงาน สถานศึกษามีการดำเนินการดังนี้

๑. การใช้กิจกรรมตามแนวทางกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุขภาพกาย จิต สังคม และปัญญาของผู้เรียน โดยใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
๒. การใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตร ในห้องเรียน กิจกรรมสภานักเรียน
๓. การใช้กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน
๔. การใช้กิจกรรมสอนซ่อมเสริม
๕. การใช้กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง ชุมชน
๖. สรุปและรายงานผลการดำเนินงานเมื่อสิ้นปีการศึกษา

ขั้นที่ ๔ R: Reflect — สะท้อนผลและให้ข้อมูลย้อนกลับ

ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร และครูร่วมกันวิเคราะห์ผลจากการสังเกตชั้นเรียน ผลงาน ผู้เรียน แบบประเมิน และข้อมูลเชิงประจักษ์ เปิดโอกาสให้ครูสะท้อนจุดเด่น ปัญหา และข้อจำกัด พร้อมรับข้อมูลย้อนกลับที่สร้างสรรค์ เพื่อนำไปปรับปรุงแผนและวิถีจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น.

๑. สะท้อนผลการนิเทศ กำกับติดตาม

๒. สรุปและรายงานผลการนิเทศ

ขั้นที่ ๕ S: Share — แลกเปลี่ยนเรียนรู้และขยายผล

ครูนำเสนอผลการปฏิบัติที่ดี นวัตกรรม แผนการจัดการเรียนรู้ และผลลัพธ์ของ ผู้เรียน ผ่านเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือเครือข่ายวิชาชีพ สังเคราะห์เป็นองค์ความรู้หรือแนวปฏิบัติที่ดี และขยายผลไปยังครู โรงเรียน และเครือข่ายอื่นอย่างต่อเนื่อง

๑. นำรายงานผลการนิเทศมา PLC

๒. ร่วมรับผิดชอบผลที่เกิดขึ้นและนำมาวางแผนปรับปรุงและพัฒนา

๓. สังเคราะห์องค์ความรู้ที่ได้จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๔. นำเสนอรายงานผลการนิเทศต่อผู้บังคับบัญชาระดับเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษานิเทศก์ สถานศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกระดับ

๕. เผยแพร่ผลการดำเนินงานการนิเทศการศึกษาต่อสาธารณชน

๖. ใช้ผลการนิเทศเพื่อกำหนดแนวทาง วางแผนในการพัฒนาต่อไป

๒.๔ การมีส่วนร่วมในการพัฒนา

รูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหา สุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ พัฒนาขึ้นโดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุก ภาคส่วน ดังนี้

๑. ผู้บริหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุดรธานี เขต ๑ ให้นโยบาย อนุมัติ โครงการ จัดสรรงบประมาณ และติดตามความก้าวหน้า

๒. คณะศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุดรธานี เขต ๑ ร่วม ออกแบบรูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหา สุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ พัฒนาเครื่องมือ และดำเนินการนิเทศ

๓. ผู้บริหารสถานศึกษา ๒๑๔ โรงเรียน ร่วมวางแผน สนับสนุนทรัพยากร และติดตามการนิเทศในโรงเรียน

๔. ครูผู้สอน ๒๑๔ คน ร่วมกำหนดเป้าหมาย ออกแบบกิจกรรม รับการนิเทศ และนำเสนอผลงาน

๕. คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา CEO ให้ความเห็นชอบแผน ติดตาม และสนับสนุนงบประมาณจากชุมชน

๖. ศูนย์อนามัยที่ ๘ อุดรธานี และกรมอนามัย ให้คำปรึกษาด้านวิชาการสุขภาพ ร่วมประเมิน และมอบรางวัล

๗. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือและให้ความรู้ด้านหลักสูตรสุขภาพ

๘. ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมสุขภาพของโรงเรียน ติดตามพฤติกรรมสุขภาพที่บ้าน

๒.๕ การนำไปใช้

การนำรูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ ไปใช้ดำเนินการอย่างเป็นระบบในปีการศึกษา ๒๕๖๘ ครอบคลุมทุกมิติ ดังนี้

๑. การจัดทำเอกสารและคู่มือ

จัดทำ "คู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑

๒. การชี้แจงและสร้างความเข้าใจ

จัดประชุมชี้แจง ๒ ระดับ ได้แก่ ระดับผู้บริหาร ผู้อำนวยการโรงเรียน ๒๑๔ คน และครูผู้สอนวิชาสุขภาพพลศึกษา จำนวน ๒๑๔ คน โดยใช้กระบวนการ Workshop ให้ครูฝึกปฏิบัติการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ ๔ มิติ

๓. การสนับสนุนทรัพยากร

จัดหาคู่มือและสื่อการสอน และวิทยากรอบรมให้ความรู้ในการออกแบบและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ จัด PLC ระบบ Line สำหรับนิเทศออนไลน์

๔. การนิเทศ ติดตาม ระหว่างดำเนินการ

ดำเนินการนิเทศตามแผนการใช้รูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ ปีละ ๒ รอบ ทั้งการนิเทศโดยตรงในชั้นเรียน (On-site) และการนิเทศออนไลน์ (Online) ผ่านระบบ Line Group และ Video Conference มีระบบการติดตามผลรายเดือน

๕. การจัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ PLC

จัดเวที PLC ระดับโรงเรียน ระดับกลุ่มโรงเรียน และระดับเขตพื้นที่ ภาคเรียนละ ๑ ครั้ง ให้ครูนำเสนอ Best Practice ด้านการจัดกิจกรรมสุขภาพ ๔ มิติ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสะท้อนผลการปฏิบัติร่วมกัน

๒.๖ การประเมินและการปรับปรุง

ดำเนินการประเมินรูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ อย่างรอบด้านและต่อเนื่อง ดังนี้

๑. ประเมินคุณภาพนวัตกรรม ผู้เชี่ยวชาญ ๕ ท่าน ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของรูปแบบ SPARS กับบริบท ได้ค่า IOC = ๐.๘๗ และค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ $\alpha = ๐.๙๓$

๒. ประเมินแบบมีส่วนร่วม คณะกรรมการประเมินประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง และตัวแทนศูนย์อนามัยที่ ๘ ร่วมประเมินผลการดำเนินงานทุกภาคเรียน

๓. ประเมินความพึงพอใจ ใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ ๕ ระดับ สืบจากครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครอง รวม ๘๕๖ คน

๔. สรุปและรายงานผล จัดทำรายงานผลการรูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ ปี ๒๕๖๘ นำเสนอต่อคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา เผยแพร่ในเว็บไซต์ สพป.อุดรธานี เขต ๑

๕. นำผลประเมินไปปรับปรุง ปรับปรุงคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ เพิ่มแบบนิเทศออนไลน์ เพิ่มกิจกรรม PLC สุขภาพชุมชน

ส่วนที่ ๓

ด้านผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามรูปแบบหรือแนวทางการพัฒนานวัตกรรมการศึกษา ของหน่วยงานการศึกษา

๓.๑ ผลที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา

๓.๑.๑ ข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ ได้พัฒนาระบบสารสนเทศด้านสุขภาพนักเรียนที่ครอบคลุมและทันสมัย ดังนี้

๑. จัดทำฐานข้อมูลสุขภาพนักเรียนระดับเขตพื้นที่และระดับห้องเรียนในรูปแบบดิจิทัล เชื่อมโยงกับระบบ School Health HERO และ HDC กระทรวงสาธารณสุข

๒. มีข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานครบถ้วน ได้แก่ ข้อมูลส่วนสูง น้ำหนัก BMI สมรรถภาพทางกาย ผลการเรียนรู้ สุขศึกษา พฤติกรรมสุขภาพ ที่จัดเก็บในรูปแบบดิจิทัล อัปเดตทุกภาคเรียน

๓. นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้วางแผนการนิเทศ SPARS กำหนดเป้าหมายรายโรงเรียน และออกแบบกิจกรรมพัฒนาสุขภาพที่ตรงกับปัญหาของแต่ละโรงเรียน

๔. เผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศและผลงานผ่านช่องทางหลากหลาย ได้แก่ เว็บไซต์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ (www.udon1.go.th)

๓.๑.๒ มีการดำเนินการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลอย่างเป็นระบบ

การดำเนินงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผล ตามรูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ มีความเป็นระบบและต่อเนื่อง ดังนี้

๑. มีแผนปฏิบัติการนิเทศตามรูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘ สอดคล้องกับโครงการ IFTE และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สพป.อุดรธานี เขต ๑

๒. กำหนดผู้รับผิดชอบชัดเจน ศึกษานิเทศก์รับผิดชอบกลุ่มโรงเรียน ๒-๓ กลุ่ม มีผู้ประสานงานในโรงเรียนทุกแห่ง

๓. ดำเนินการนิเทศตามปฏิทินนิเทศตามรูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และ

สุขภาพปัญญา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ ปีละ ๒ รอบ รอบละ ๑-๒ ครั้ง/โรงเรียน ครอบคลุมทั้ง ๒๑๔ โรงเรียนทุกภาคเรียน

๔. มีระบบนิเทศออนไลน์ผ่าน Line กลุ่มโรงเรียน ประเมินผลผ่านระบบ Google Form

๕. นำผลการนิเทศไปปรับแผนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการประชุมทีมนิเทศทุกเดือนเพื่อ ทบทวนและปรับปรุงแผน

๓.๑.๓ การมีเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

รูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหา สุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ ได้สร้างและเสริมสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็ง ดังนี้

๑.บุคลากรใน ๒๑๔ โรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมในการวางแผน ดำเนินการ และพัฒนาต่อเนื่อง โดยผ่านกระบวนการ PLC โรงเรียนมีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้านสุขภาพ ๔ มิติ

๒. ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมผ่านกิจกรรม "ครอบครัวสุขภาพดี" กิจกรรมผู้ปกครอง อาสา และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านสุขภาพในชุมชน

๓. ส่งเสริม PLC ระดับกลุ่มโรงเรียน ๙ กลุ่ม โดยมีโรงเรียนแกนนำด้านสุขภาพ ๔ มิติกลุ่มละ ๑ โรงเรียน มีผู้เชี่ยวชาญจากศูนย์อนามัยที่ ๘ ให้คำแนะนำสม่ำเสมอ

๔. ขับเคลื่อนกิจกรรม PLC ระดับเขตพื้นที่ ปีละ ๒ ครั้ง ให้ครูนำเสนอผลงาน Best Practice ด้านสุขภาพ ๔ มิติ มีผู้เข้าร่วมเฉลี่ย ๒๔๐ คนต่อครั้ง

๕. ผู้นิเทศ ผู้บริหาร ครู ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านเวทีวิชาการทั้งในระดับเขตพื้นที่ จังหวัด ภาค และประเทศ

๓.๑.๔ การยอมรับที่มีต่อสถานศึกษา

รูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหา สุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ ได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วน ดังนี้

๑.ผู้บริหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุดรธานี เขต ๑ ให้การสนับสนุน ต่อเนื่อง บรรจุโครงการนิเทศ SPARS ในแผนปฏิบัติการประจำปี และจัดสรรงบประมาณอย่าง เพียงพอ

๒. ครูผู้สอนยอมรับและให้ความร่วมมืออย่างดี มีอัตราการเข้าร่วมการนิเทศร้อยละ ๙๕.๗ ครูสมัครใจนำเสนอผลงานใน PLC เพิ่มขึ้นทุกปี

๓. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมสุขภาพ ๔ มิติอย่างสม่ำเสมอ ผลการสำรวจพบว่านักเรียนร้อยละ ๘๗.๓ มีทัศนคติเชิงบวกต่อการดูแลสุขภาพ

๔. ศูนย์อนามัยที่ ๘ อุดรธานี กรมอนามัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี และเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ ร่วมสนับสนุนและยอมรับรูปแบบ SPARS เป็นแนวทางอ้างอิง

๕. ความพึงพอใจของผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้มีส่วนร่วมทุกภาคส่วน $\bar{X} = ๔.๕๒$ S.D.= ๐.๗๖

ตารางที่ ๕ ผลการประเมินความพึงพอใจ ของผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง

ผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
ผู้บริหารสถานศึกษา	๒๑๔	๔.๕๕	๐.๗๖
ครูผู้สอน	๒๑๔	๔.๖๑	๐.๗๕
นักเรียน	๒๑๔	๔.๔๘	๐.๗๖
ผู้ปกครอง	๒๑๔	๔.๔๓	๐.๗๖
รวม/เฉลี่ย	๘๕๖	๔.๕๒	๐.๗๖

จากตารางที่ ๕ จากตาราง แสดงผลการประเมินของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น ๘๕๖ คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครอง กลุ่มละ ๒๑๔ คน พบว่า ในภาพรวมมีความคิดเห็น/ความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๒$) และเมื่อพิจารณา จำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย ครูผู้สอน มีผลการประเมินเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๖๑$, S.D. = ๐.๗๕) ผู้บริหารสถานศึกษา มีผลการประเมินเฉลี่ยรองลงมา อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๕๕$, S.D. = ๐.๗๖) นักเรียน มีผลการประเมินเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = ๔.๔๘$, S.D. = ๐.๗๖) ผู้ปกครอง มีผลการประเมินเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = ๔.๔๓$, S.D. = ๐.๗๖)

๓.๒ ผลที่เกิดขึ้นกับครูผู้สอน

๓.๒.๑ การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ภายหลังการรับการนิเทศ รูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ ครูผู้สอนมีสมรรถนะการออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ดังนี้

๑. ครูร้อยละ ๙๒.๕ ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการสุขภาพ ๔ มิติผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับดีขึ้นไป (เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ ๔๐.๘ ก่อนการนิเทศ SPARS)

๒. ครูสามารถนำผลวิเคราะห์สุขภาพนักเรียนรายบุคคลมาออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการเฉพาะบุคคลได้ (Differentiated Instruction)

๓. แผนการจัดการเรียนรู้ผ่านการตรวจสอบและอนุมัติจากผู้บริหารโรงเรียนก่อนนำไปใช้
ร้อยละ ๑๐๐

ตารางที่ ๖ เปรียบเทียบสมรรถนะครูก่อนและหลังการรับการนิเทศ ด้วย รูปแบบการนิเทศ SPARS
ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย
สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑

สมรรถนะ	ก่อนนิเทศ (ร้อยละ)	หลังนิเทศ (ร้อยละ)	เพิ่มขึ้น (ร้อยละ)	ระดับ
การออกแบบแผนสุขภาพ ๔ มิติ	๔๐.๘	๙๒.๕	+๕๑.๗	ยอดเยี่ยม
การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้	๔๕.๓	๙๐.๓	+๔๕.๐	ยอดเยี่ยม
การพัฒนาสื่อสุขภาพ	๓๘.๒	๘๗.๖	+๔๙.๔	ดีมาก
การวัดและประเมินผล	๔๒.๑	๘๙.๘	+๔๗.๗	ดีมาก
เฉลี่ยรวม	๔๑.๖	๙๐.๑	+๔๘.๕	ยอดเยี่ยม

จากตารางที่ ๖ เปรียบเทียบสมรรถนะครูก่อนและหลังการรับการนิเทศ ด้วย รูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ เฉลี่ยรวม ก่อนนิเทศ ร้อยละ ๔๑.๖ หลังนิเทศร้อยละ ๙๐.๑ ระดับยอดเยี่ยม มีพัฒนาการขึ้น ร้อยละ ๔๘.๕

๓.๒.๒ การจัดการกิจกรรมนิเทศ ติดตาม และประเมินผล

ผลการดำเนินงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลตามรูปแบบ SPARS มีคุณภาพสูงและเป็นระบบ ดังนี้

๑. ดำเนินการนิเทศครบตามแผน SPARS ปีการศึกษา ๒๕๖๘ จำนวน ๙ รอบ ครอบคลุม ๒๑๔ โรงเรียน ๒๑๔ คน ร้อยละ ๑๐๐

๒. ครูมีส่วนร่วมในการจัดการกิจกรรม PLC ด้านสุขภาพ ๔ มิติ ร้อยละ ๙๕.๗ มีการนำเสนอ นวัตกรรมสุขภาพในเวที PLC จำนวน ๖๗ ชิ้นงาน

๓. ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการนิเทศ ได้แก่ Line SPARS Group Google Classroom สำหรับแลกเปลี่ยนแผนการสอน และ Zoom/Google Meet สำหรับนิเทศทางไกล

๔. ครูนำผลการนิเทศไปปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่อง โดยมีการ Reflect ผ่านแบบ AAR (After Action Review) ทุกครั้งหลังนิเทศ

๕. ผลการนิเทศติดตาม พบว่าครูร้อยละ ๙๒.๕ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติผ่านเกณฑ์คุณภาพ

๓.๒.๓ การพัฒนาสื่อการเรียนรู้

ครูผู้สอนได้พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ด้านสุขภาพ ๔ มิติที่มีคุณภาพ ดังนี้

๑. ออกแบบและพัฒนาสื่อนวัตกรรมสุขภาพ จำนวน ๑๒๔ ชิ้นงาน ประกอบด้วย สื่อดิจิทัล ๔๗ ชิ้น สื่อประกอบกิจกรรม ๓๘ ชิ้น และสื่อชุมชน ๓๙ ชิ้น

๒. นักเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบและผลิตสื่อสุขภาพ ร้อยละ ๗๘.๔ เช่น วิดิทัศน์สุขภาพ อินโฟกราฟิก โปสเตอร์ และสื่อการแสดง

๓. สื่อนวัตกรรมสอดคล้องกับเป้าหมายสุขภาพ ๔ มิติ ได้รับการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ เฉลี่ย ๔.๔๑/๕.๐๐

๔. นำผลการประเมินสื่อมาปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนบ้านแม่หนองพัฒนาสื่อโครงการ "๓R๑S นำพอเพียงสู่โรงเรียนปลอดภัย" ได้รับรางวัลจากศูนย์อนามัยที่ ๘

๓.๒.๔ การวัดและประเมินผล

ครูผู้สอนมีสมรรถนะการวัดและประเมินผลด้านสุขภาพที่มีคุณภาพ ดังนี้

๑. ออกแบบเครื่องมือวัดสมรรถนะสุขภาพ ๔ มิติที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ IOC > ๐.๘๐ และค่าความเชื่อมั่น α > ๐.๘๐

๒. นำผลการวัดและประเมินผลไปวางแผนพัฒนาสุขภาพนักเรียนรายบุคคลอย่างเป็นระบบ

๓. รายงานผลพัฒนาการสุขภาพนักเรียนต่อผู้ปกครองผ่านระบบ E-Portfolio และการประชุมผู้ปกครองประจำภาคเรียน

๓.๓ ผลที่เกิดกับผู้เรียน

๓.๓.๑ ผู้เรียนมีผลการพัฒนาที่เกิดจากการใช้นวัตกรรม

ผลการดำเนินงาน ๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๘ พบว่านักเรียนในโรงเรียนเป้าหมายมีพัฒนาการด้านสุขภาพ ๔ มิติสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ ๗ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษาพลศึกษา นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-มัธยมศึกษาปีที่ ๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ - ๒๕๖๘

รายการ	ปีการศึกษา ๒๕๖๖	ปีการศึกษา ๒๕๖๗	ปีการศึกษา ๒๕๖๘	เพิ่มขึ้น ร้อยละ
ผลสัมฤทธิ์สุขศึกษา	๕๖.๓	๖๔.๘	๗๑.๕	+๑๕.๒
ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน	๕๗.๕	๗๒.๔	๘๔.๓	+๒๖.๘
สมรรถภาพทางกายผ่านเกณฑ์	๖๔.๙	๗๓.๒	๘๘.๓	+๒๓.๔
นน./ส่วนสูง BMI ปกติ (%)	๖๐.๒	๖๘.๗	๗๖.๔	+๑๖.๒

จากตารางที่ ๗ แสดงผลการเปรียบเทียบข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและสุขภาพของผู้เรียนระหว่างปีการศึกษา ๒๕๖๖ ถึง ๒๕๖๘ พบว่า นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานเป็นรายการที่มีอัตราการพัฒนาเพิ่มขึ้นสูงสุดถึง ร้อยละ ๒๖.๘ สมรรถภาพทางกายผ่านเกณฑ์ มีพัฒนาการเพิ่มขึ้นสูงเป็นอันดับรองลงมา คือเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๒๓.๔ ด้านโภชนาการและวิชาการ นักเรียนที่มีน้ำหนัก/ส่วนสูง (BMI) ปกติ มีสัดส่วนของผู้เรียนที่มีภาวะโภชนาการตามเกณฑ์เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๖.๒ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสุขศึกษา มีผลสัมฤทธิ์เฉลี่ยสูงขึ้น ร้อยละ ๑๕.๒

ตารางที่ ๘ ผลการประเมินพฤติกรรมสุขภาพ ๔ มิติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-มัธยมศึกษาปีที่ ๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ - ๒๕๖๘

มิติสุขภาพ	ปีการศึกษา ๒๕๖๗ (ร้อยละ)	ปีการศึกษา ๒๕๖๗ (ร้อยละ)	ปีการศึกษา ๒๕๖๘ (ร้อยละ)	เพิ่มขึ้น (ร้อยละ)
สุขภาพกาย	๖๔.๙	๗๓.๒	๘๘.๓	+๒๓.๔
สุขภาพจิต	๗๑.๖	๗๘.๙	๘๖.๗	+๑๕.๑
สุขภาพสังคม	๖๘.๔	๗๖.๕	๘๕.๒	+๑๖.๘
สุขภาพปัญญา	๕๗.๕	๖๘.๓	๘๐.๙	+๒๓.๔
เฉลี่ยรวม	๖๕.๖	๗๔.๒	๘๕.๓	+๑๙.๗

จากตารางที่ ๘ สรุปผล สุขภาพกายเป็นด้านที่มีคะแนนสูงสุดในปี ๒๕๖๘ ร้อยละ ๘๘.๓ เพิ่มขึ้น ๒๓.๔ สุขภาพปัญญา พัฒนาขึ้นมาได้ถึง ร้อยละ ๘๐.๙ เพิ่มขึ้น ๒๓.๔ สุขภาพจิต เพิ่มขึ้น ๘๖.๗ เพิ่มขึ้น ๑๕.๑ สุขภาพสังคม ร้อยละ ๘๕.๒ เพิ่มขึ้น ๑๖.๘

๓.๔ การขยายผล

๓.๔.๑ การขยายผล/การใช้นวัตกรรมการศึกษา

รูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ ได้รับการขยายผลอย่างกว้างขวางและเป็นระบบ ดังนี้

ระดับสถานศึกษา

โรงเรียนทั้ง ๒๑๔ แห่งนำรูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ ไปขยายผลภายในโรงเรียน มีครุต้นแบบด้านสุขภาพ ๔ มิติในทุกโรงเรียน จัด PLC ภายในโรงเรียนทุกภาคเรียน โรงเรียนต้นแบบ ๕ แห่งได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากหน่วยงานภายนอก

ระดับกลุ่มสถานศึกษา

จัดเวที PLC ระดับกลุ่มโรงเรียน ๒๐ กลุ่ม ครุนำเสนอ Best Practice ด้านสุขภาพ ๔ มิติ กลุ่มโรงเรียนทุกกลุ่มมีโรงเรียนแกนนำที่ให้คำปรึกษาโรงเรียนอื่นในกลุ่ม

ระดับเขตพื้นที่/จังหวัด

นำเสนอรูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ ต่อสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุดรธานี ๙

ระดับภูมิภาค

นำเสนอรูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ เผยแพร่ในท้องถิ่นเทคโนโลยีสารสนเทศ สท.เสาวภา สมศรี

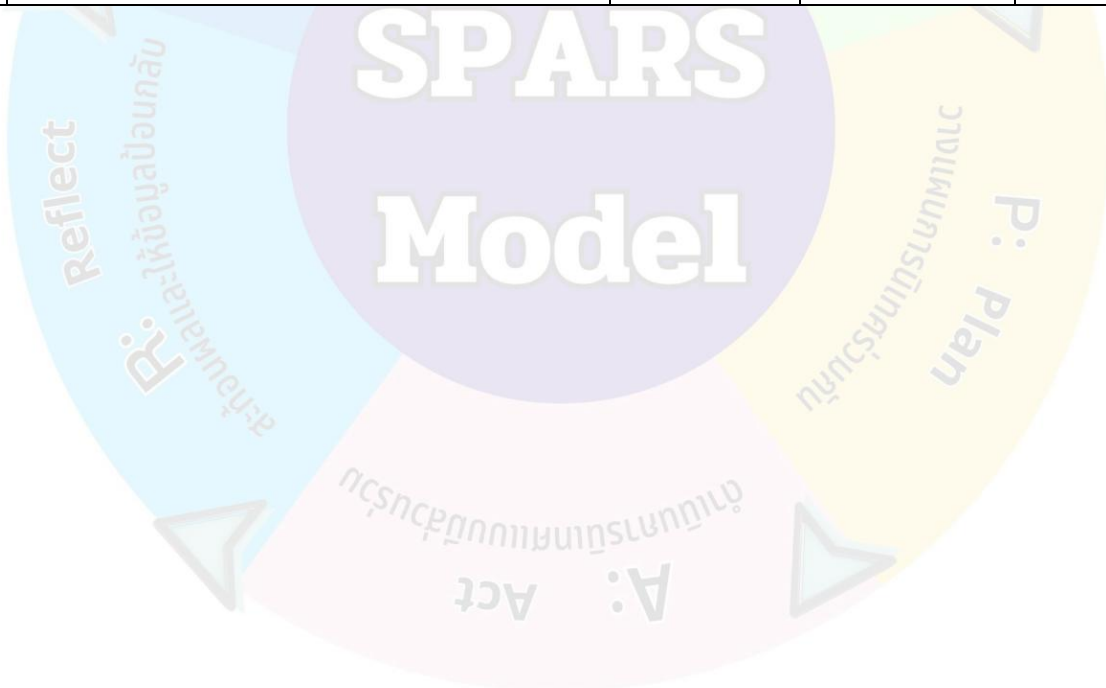
ระดับประเทศ

นำเสนอรูปแบบการนิเทศ SPARS ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพ ๔ มิติ (สุขภาพกาย สุขภาพจิต สุขภาพสังคม และสุขภาพปัญญา) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ สพป.อุดรธานี เขต ๑

ตารางที่ ๙ รางวัลและความสำเร็จที่ได้รับ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ - ๒๕๖๘

ที่	ชื่อรางวัล	หน่วยงาน	โรงเรียน	วันที่
๑	โครงการครูแก้ปัญหาสุขภาพ ฯ "๓R๑S นำพอเพียงสู่โรงเรียนปลอดภัย"	ศูนย์อนามัยที่ ๘ อุดรธานี	บ้านแม่นนธ์	๙ เม.ย. ๒๕๖๘
๒	โครงการนักเรียนแก้ปัญหาสุขภาพ ฯ "PKD เจนใหม่ ร่างกายสดใส ห่างไกลโรคภัย"	ศูนย์อนามัยที่ ๘ อุดรธานี	บ้านปาก้าว ดอนแดง	๙ เม.ย. ๒๕๖๘
๓	โรงเรียนต้นแบบส่งเสริมกิจกรรมทางกาย ประจำปี ๒๕๖๘	กรมอนามัย	หนองสำโรง วิทยา	๔ เม.ย. ๒๕๖๘
๔	โรงเรียนต้นแบบส่งเสริมกิจกรรมทางกาย ประจำปี ๒๕๖๘	กรมอนามัย	บ้านหนองสวรรค์ (ไชยเชียงพิณ)	๔ เม.ย. ๒๕๖๘
๕	โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพมาตรฐานสากล (GSHPS) ระดับ Millennium Award ประจำปี ๒๕๖๘	กรมอนามัย	ชุมชนสามพร้าว	๓ พ.ค. ๒๕๖๘

บรรณานุกรม

กรมอนามัย. (๒๕๖๘). รายงานผลโรงเรียนต้นแบบส่งเสริมกิจกรรมทางกาย ประจำปี ๒๕๖๘.

กรุงเทพมหานคร: กระทรวงสาธารณสุข.

กรทอง จิรเดชากุล. (๒๕๕๐). **คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน**. กรุงเทพมหานคร: อารักษ์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๓). **แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น**

พื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ณัฐภรณ์ หลาวทอง. (๒๕๕๙). **การสร้างเครื่องมือการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร:

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิตนา แหมมณี. (๒๕๕๑). **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี**

ประสิทธิภาพ. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญชม ศรีสะอาด. (๒๕๕๖). **การวิจัยเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ ๙). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐. (๒๕๕๐). ราชกิจจานุเบกษา, ๑๒๔(๑๖ ก).

รัตนะ บัวสนธ์. (๒๕๕๖). **การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา**. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

สงัด อุทรานันท์. (๒๕๓๐). **การนิเทศการศึกษา: หลักการ ทฤษฎี และปฏิบัติ** (พิมพ์ครั้งที่ ๓).

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มิตรสยาม.

สุวิมล ว่องวาณิช. (๒๕๕๐). **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น** (พิมพ์ครั้งที่ ๒).

กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิตนา ทองสงค์ (๒๕๕๒). **แนวทางการพัฒนาครูเพื่อจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดของ**

นักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต ๓.

วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครสวรรค์.

บุญชม ศรีสะอาด. (๒๕๕๖). **การวิจัยเบื้องต้น: ฉบับปรับปรุงใหม่**. พิมพ์ครั้งที่ ๙. กรุงเทพฯ :
สุวีริยาสาส์น.

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (๒๕๔๔). **การเรียนรู้การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: แนวคิดวิธีและเทคนิค**

การสอน. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.

สงัด อุทรานันท์. (๒๕๓๐) **การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎี และปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ ๓.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มิตรสยาม.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (๒๕๔๑). **การนิเทศภายในโรงเรียน**

ประถมศึกษา อย่างเป็นระบบ. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.

สุพิน บุญชูวงศ์. (๒๕๓๑). **หลักการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : แสงสุทธิการพิมพ์.

สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (๒๕๔๘). **จิตวิทยาการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิมล ว่องวานิช. (๒๕๕๐). **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Acheson, K. A., & Gall, M. D. (1987). **Techniques in the clinical supervision of teachers**. New York: Longman.

DuFour, R., & Eaker, R. (1998). **Professional learning communities at work**. Bloomington, IN: Solution Tree.

Gardner, H (๒๐๐๖). **Multiple intelligences: New horizons in theory and practice**. New York

Goldhammer, R. (1969). **Clinical supervision: Special methods for the supervision of teachers**. New York: Holt, Rinehart and Winston.

Knowles, M. S. (1980). **The modern practice of adult education: From pedagogy to andragogy**. Chicago: Follett.

Stufflebeam, D. L. (๑๙๘๓). **The CIPP model for program evaluation**. New York: Harper.

DuFour, R. & Eaker, R. (๑๙๙๘). **Professional learning communities at work**. Bloomington: Solution Tree.

Goldhammer, R. (๑๙๖๙). **Clinical supervision: Special methods for the supervision of teachers**. New York: Holt, Rinehart and Winston.

Knowles, M.S. (๑๙๘๐). **The modern practice of adult education: From pedagogy to andragogy**. Chicago: Follett.

Whitmore, J. (๒๐๐๙). **Coaching for performance: GROWing human potential and purpose (๔th ed.)**. London: Nicholas Brealey.

WHO. (๑๙๔๘). **Constitution of the World Health Organization**. Geneva: World Health Organization.

ภาคผนวก

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานนิเทศ

คำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑
ที่ ๒๕๗ /๒๕๖๘
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาเสริมความพร้อมการเปิดภาคเรียนที่ ๑ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๘

ด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ จะดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา การเตรียมความพร้อมการเปิดภาคเรียนที่ ๑/๒๕๖๘ ภายใต้โครงการ UDOH ๑ โดยให้กลุ่มโรงเรียนเป็นฐาน ระหว่างวันที่ ๑๖ - ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๘ เพื่อติดตามการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการ ด้านกายภาพ ด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามสมรรถนะผู้เรียน จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการ กำกับ ติดตาม และ ประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานดังกล่าวสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ประกอบด้วย

๑. คณะกรรมการที่ปรึกษา มีหน้าที่กำหนดนโยบาย กรอบทิศทางในการดำเนินการ รวมทั้งเป็นผู้ผลักดัน และให้การสนับสนุนเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามแผนที่กำหนด ประกอบด้วย

๑.๑ นางสุภาภรณ์ บรรเลงรัมย์	รอง ผอ.สพป.อุดรธานี เขต ๑	ประธานกรรมการ
๑.๒ นายศุภชัย โปบำรุง	รอง ผอ.สพป.อุดรธานี เขต ๑	รองประธานกรรมการ
๑.๓ นายสาคร เสี่ยงเย็น	รอง ผอ.สพป.อุดรธานี เขต ๑	กรรมการ
๑.๔ นายไสร พันธ์บุตร	รอง ผอ.สพป.อุดรธานี เขต ๑	กรรมการ
๑.๕ นายเอี่ยมพรพิชญ์ แสงศิลา	ผอ.กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลฯ	กรรมการและเลขานุการ
๑.๖ นางสาววรรณ แซ่มะ	ศึกษานิเทศก์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๗ นางสาววันวิภา อ้นทะนุก	ศึกษานิเทศก์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๘ นางสาวชนิศา ทศนิยม	ศึกษานิเทศก์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๒. คณะกรรมการกำกับ กำกับ ติดตาม และประเมินผล มีหน้าที่นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา และหาแนวทางแก้ไข

กลุ่มโรงเรียนเมือง ๑

๒.๑ นายสาคร เสี่ยงเย็น	รอง ผอ.สพป.อุดรธานี เขต ๑	ประธานกรรมการ
๒.๒ นางกาญจนา อ้อพิทักษ์	ศึกษานิเทศก์	กรรมการและเลขานุการ

กลุ่มโรงเรียนเมือง ๒

๒.๓ นายศุภชัย โปบำรุง	รอง ผอ.สพป.อุดรธานี เขต ๑	ประธานกรรมการ
๒.๔ นายเอี่ยมพรพิชญ์ แสงศิลา	ผอ.กลุ่มนิเทศติดตามฯ	กรรมการและเลขานุการ
๒.๕ นางสาวชนิศา ทศนิยม	ศึกษานิเทศก์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กลุ่มโรงเรียนเมือง ๓	๒.๖ นายสาคร เสี่ยงเย็น ๒.๗ นางวันวิภา อ้นทะนุก	รอง ผอ.สพป.อุดรธานี เขต ๑ ศึกษานิเทศก์	ประธานกรรมการ กรรมการและเลขานุการ
กลุ่มโรงเรียนเมือง ๔	๒.๘ นายสาคร เสี่ยงเย็น ๒.๙ นางสาวภา สมศรี	รอง ผอ.สพป.อุดรธานี เขต ๑ ศึกษานิเทศก์	ประธานกรรมการ กรรมการและเลขานุการ
กลุ่มโรงเรียนเมือง ๕	๒.๑๐ นายศุภชัย โปบำรุง ๒.๑๑ นางสาวอริยา จิตตะกานนท์	รอง ผอ.สพป.อุดรธานี เขต ๑ ศึกษานิเทศก์	ประธานกรรมการ กรรมการและเลขานุการ
กลุ่มโรงเรียนเมือง ๖	๒.๑๒ นายศุภชัย โปบำรุง ๒.๑๓ นางจารุวรรณ แซ่มะ	รอง ผอ.สพป.อุดรธานี เขต ๑ ศึกษานิเทศก์	ประธานกรรมการ กรรมการและเลขานุการ
กลุ่มโรงเรียนเมือง ๗	๒.๑๔ นายสาคร เสี่ยงเย็น ๒.๑๕ นางนฤติยา อาษาเอก	รอง ผอ.สพป.อุดรธานี เขต ๑ ศึกษานิเทศก์	ประธานกรรมการ กรรมการและเลขานุการ
กลุ่มโรงเรียนเมือง ๘	๒.๑๖ นายสาคร เสี่ยงเย็น ๒.๑๗ นางจิราภา อ้นแสง	รอง ผอ.สพป.อุดรธานี เขต ๑ ศึกษานิเทศก์	ประธานกรรมการ กรรมการและเลขานุการ
กลุ่มโรงเรียนเมือง ๙	๒.๑๘ นายศุภชัย โปบำรุง ๒.๑๙ นางวันวิภา อ้นทะนุก	รอง ผอ.สพป.อุดรธานี เขต ๑ ศึกษานิเทศก์	ประธานกรรมการ กรรมการและเลขานุการ
กลุ่มโรงเรียนหนองวัวซอ ๑	๒.๒๐ นายสาคร เสี่ยงเย็น ๒.๒๑ นางสาวอรุณใจ ภูนาขาว	รอง ผอ.สพป.อุดรธานี เขต ๑ ศึกษานิเทศก์	ประธานกรรมการ กรรมการและเลขานุการ
กลุ่มโรงเรียนหนองวัวซอ ๒	๒.๒๒ นายสาคร เสี่ยงเย็น ๒.๒๓ นายณัฐพงศ์ ฉลาดรัมย์	รอง ผอ.สพป.อุดรธานี เขต ๑ ศึกษานิเทศก์	ประธานกรรมการ กรรมการและเลขานุการ

ภาพกิจกรรมการนิเทศทั้ง onsite และ online ภาคเรียนละ ๒ ครั้ง

ผลงานรางวัล

ที่ ศธ ๐๔๑๓๖/๒๐๔๕

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุดรธานี เขต ๑ ๗/๗ ถนนโพธิ์
อำเภอเมืองอุดรธานี ๔๓๐๐๐

พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ประกาศรายชื่อผลการประกวดคัดเลือกโครงการของครูและโครงการของนักเรียนที่แก้ปัญหาสุขภาพ
และสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนเขตสุขภาพที่ ๘ ปี ๒๕๖๘

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแม่จันทร์

อ้างถึง หนังสือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ ที่ ศธ ๐๔๑๓๖/๕๓๐๓
ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศรายชื่อผลการประกวด จำนวน ๑ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ ได้แจ้ง
ประชาสัมพันธ์ให้โรงเรียนในสังกัดที่ ร่วมส่งผลงานโครงการของครูและโครงการของนักเรียนเพื่อคัดเลือก
โครงการของครูและโครงการของนักเรียนที่แก้ปัญหาสุขภาพและสิ่งแวดล้อมได้ นั้น

ในการนี้ ศูนย์อนามัยที่ ๘ อุดรธานี ได้ประกาศผลการคัดเลือกโครงการของครู
และโครงการของนักเรียนที่แก้ปัญหาสุขภาพและสิ่งแวดล้อมดังกล่าว โดยมีโรงเรียนในสังกัด ที่ได้รับ
การคัดเลือก จำนวน ๒ แห่ง ดังรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ดังนี้

๑. โครงการของครูฯ ได้แก่ โรงเรียนบ้านแม่จันทร์ ในโครงการเรื่อง "๓R๓S นวัตกรรม
สู่โรงเรียนปลอดขยะ (Zero-Waste School) แก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน"

๒. โครงการของนักเรียนฯ ได้แก่ โรงเรียนบ้านป่าแก้วคอนแดง ในโครงการเรื่อง "PKD เจนใหม่
ร่างกายสดใส ห่างไกลโรคภัย"

อนึ่ง เนื่องจาก ศูนย์อนามัยที่ ๘ อุดรธานี ได้มอบเกียรติบัตรพร้อมกรอบ ให้กับโรงเรียนที่ได้รับ
การคัดเลือกฯ จึงขอให้โรงเรียนไปรับเกียรติบัตรพร้อมกรอบ ได้ที่กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา รายละเอียด
ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายไสว พิงคะบุตร)
รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑ ปฏิบัติราชการ
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ๑

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
โทร ๐-๔๒๒๒-๒๐๔๑ ต่อ ๓๒
โทรสาร ๐-๔๒๒๓-๐๑๗๓
(อักษิมา บุญสุต : ๐๖-๑๑๔๓-๒๔๔๓)

"เรียนดี มีความสุข"

นางเสาวภา สมศรี

ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ